

Latweefchu Alwises.

1880.

—◆—

Beezdesmit dewitais gada-gahjums.

No Nr. 1 līdz Nr. 53.

—◆—

Īelgawā,
drukats pē J. W. Steffenhagen un dekla.

das pehz mihlakä. Drupas un drufkas. Atbildes. Sludinaſchanas.

Nr. 22. Telegrams. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Par Pompeji pilſehtu. Wahzu dſeedaſchanas-fwehtku programs. Mihlo Dhſſkſkera papia. Drupas un drufkas. Atbildes. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Râ Kundſina mahzitajs no Puſes ſkſkſkrees un lâ Smiltene ſaremitſ. Wiltigi peſtitaji. Skohlſas-fwehtki Tahſſchu-Padures ſkohlâ, 28. Merzâ 1880. Derigs atlas gada-ſkohlſahm. La Kunga dſeefma fweſchâ ſemê. Nozehr to. Ubadſe.

Nr. 23. Wiſaugſtafais Maniſeſts. Truhwes-fwehtki Pehterburgâ. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Par Egipſi. Par Kurſemes lohpu-aiffargaſchanas-beedribas darbu 1879. Raw zeribas. Drupas un drufkas. Mihklas 2c. Labibas- un pretſchu-tirgus. Naudas-papihru zena. Atbildes. Sludinaſchanas.

Nr. 24. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Semkophiba un ſaimneeziſa. Mihlo Dhſſkſkera papia. Simts kophijas weenâ ſtundâ. Drupas un drufkas. Mihklas uſminejumi no 23. nummura. Egle. Naudas-papihru zena. Labibas- un pretſchu-tirgus. Linu zenas. Atbildes. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Atklahta wehſtule. Swehtdeenas-Mikelis. „Muhſu-ſehwa“ luhgſſchanas un baſniz-gada leelakee fwehtki. Dahwanas. Miſiones lapa.

Nr. 25. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Diwi deenas Armawiras pilſehtinâ, pee Kaulaſijas. Rihga. Tautas dſeefma. Drupas un drufkas. Naudas-papihru zena. Linu zenas. Atbilde. Sludinaſchanas. — Semkophiba un ſaimneeziſa. Par ſinu zeen. laſitajeem. Kahds wahrds par ſemkophibas beedribahm. Par ſalo ehdamo (ſehku). Kahdi ſirgi paſaulê, jeb ſirgu fugas un ſirgu audſinaſchana.

Nr. 26. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Par meera-teefneſcheem. Dhree wiſpahrige Latweeſſchu dſeedaſchanas-fwehtki 2c. Par Egipſi. Leelſirſtene Dlga. Puſnaktſ. Drupas un drufkas. Naudas-papihru zena. Linu zenas. Atbildes. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Baſnizâ. Jauna grahmata. Wiſleelakâ manta. Râ beidsamajâ gaduſimteni ar miſiones-darbu weizees. Mahjas-weeta.

Nr. 27. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Par meera-teefneſcheem. Dhree wiſpahrige Latweeſſchu dſeedaſchanas-fwehtki 2c. Leelſirſtene Dlga. Par Egipſi. Tautu dehlſ. Drupas un drufkas. Atbildes. Sludinaſchanas. — Semkophiba un ſaimneeziſa. Wehl kahds wahrds par arſchamu. Semkophjeem jagreeſch uſ lohpeem leelaka wehriba, nekâ lihds ſchim. Kahdi ſirgi paſaulê 2c.

Nr. 28. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Par meera-teefneſcheem. Dhree wiſpahrige Latweeſſchu dſeedaſchanas-fwehtki 2c. Par ſirgu ſfreeschanoſs, weſjumu wilſſchamu un gohws-lohpu iſſtahdi Miſpute. Treſchâ Baltijas laukſaimneeziſas un maſchinu iſſtahde Rihgâ. Leelſirſtene Dlga. Labas laimes laſitajeem. Drupas un drufkas. Atbildes. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Baſnizâ. Par Latweeſſchu ortograſiju. Jelgawas lauk-draudſes pehrminderu ſapulze 2c. Galdaſaruna par netizibu. Swehts wakars. Miſiones lapa.

Nr. 29. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Pateiziba. Kuga ſadrupſchana uſ Baäma ſmilſchu-benkâ. Sehdeemitiſ. Drupas un drufkas. Atbildes. Sludinaſchanas. — Semkophiba un ſaimneeziſa. Jſ Leel-Behrſes. Kad ir laiks labibu plaut. Semkophjeem jagreeſch uſ lohpeem leelaka wehriba, nekâ lihds ſchim. Kahdi ſirgi paſaulê 2c.

Nr. 30. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Kuga ſadrupſchana uſ Baäma ſmilſchu-benkâ. Par Egipſi. Tautas dſeefma. Drupas un drufkas. Wahrdu mihkla. Naudas-papihru zena. Atbildes. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Baſnizâ. Wehl par muhſu ortograſiju. Par treſcho tizibas-gabalu jeb ſwehto garu. Skohlſotaju waijaſchana Augſch-Kurſemê. Bauſſas aprinkâ ſkohlſotaju-ſapulze.

Nr. 31. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Kuga ſadrupſchana uſ Baäma ſmilſchu-benkâ. Par Egipſi. Mihlo Dhſſkſkera papia. Sirds, ne-iſſtumſti. Drupas un drufkas. Mihklas atmira 2c. Atbildes. Miſejums. Sludinaſchanas. — Semkophiba un ſaimneeziſa. Kulumo maſchinu ſina. Semkophjeem jagreeſch uſ lohpeem leelaka wehriba, nekâ lihds ſchim. Par zil gadeem war atkal abholinu feht 2c. Kahdi ſirgi paſaulê 2c.

Nr. 32. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Schkirſchanahs 2c. Par Egipſi. Tur. Drupas un drufkas. Mihkla. Naudas-papihru zena. Labibas- un pretſchu-tirgus. Atbildes. Miſejums. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Par treſcho tizibas-gabalu jeb ſwehto garu. Muhſchigais Schihds. Zeetumê. Nabaga Vetî. Dahwanas.

Nr. 33. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Jelgawas Latweeſſchu beedriba un wiras zenteeni. Par Jaunjelgawu. Schkirſchanahs 2c. Tautas dſeefma. Drupas un drufkas. Naudas-papihru zena. Labibas- un pretſchu-tirgus. Mihklas uſminejums. Atbildes. Sludinaſchanas. — Semkophiba un ſaimneeziſa. Par ſehklas mainiſchamu. Râ buhs uhdenſ-wagas dſiht uſ ſehjas-laukeem. Kawelki pret laukſaimneeziſas maſchinu eegadſchanas. I. Râ milkâ weeta ſtahwejuſſchu, ſaſmakuſſchu labibu war pahrlaboht. II. Râ labibas-tahrps klehtis iſſnihzinajams. Kahdi ſirgi paſaulê 2c.

Nr. 34. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Par jauno wahrduzi. Drupas un drufkas. Atbildes. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Par treſcho tizibas-gabalu jeb ſwehto garu. Kernes pilſehtas Doma-baſniza. Baſnizas pehrminderu konferenze Waltakôs. Strihduſ ſtarp pilſteem. Miſiones lapa.

Nr. 35. Kreewijas Augſtâ Keifara 2c. Uſ 30. Auguſtu 1880. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Par jauno wahrduzi. Schkirſchanahs 2c. Drupas un drufkas. Labibas- un pretſchu-tirgus. Atbildes. Sludinaſchanas. — Semkophiba un ſaimneeziſa. Semkophjeem jagreeſch 2c. Salkſch feens, abholiſch 2c. Daſchreis tohp peens glohtains 2c. Kahdi ſirgi paſaulê 2c.

Nr. 36. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Schkirſchanahs 2c. Drupas un drufkas. „Kahdai tautetei“. Naudas-papihru zena. Atbildes. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Falzgrahwes ſkohlſas-nama eekſſemehm. Runa 2c. Miſiones lapa.

Nr. 37. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Keifara Majestetes Aleſandera II. krohnſchanoſs-fwehtki Jelgawâ. Weena deena Kenges-muiſſas kalnâ. Notikums iſ ſcheem laikeem. Schkirſchanahs 2c. Labas laimes laſitajeem. Drupas un drufkas. Naudas-papihru zena. Atbildes. Sludinaſchanas. Semkophiba un ſaimneeziſa. Semkophjeem jagreeſch 2c. Maie 2c. Plaujas zeribas 2c. Râ zeſu jeb wahrputni 2c. Sarkand-kaite pee zuhſahm. Deſmit padohmi ſemkophjeem. Kahdi ſirgi paſaulê, jeb ſirgu fugas un ſirgu audſinaſchana.

Nr. 38. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Brihwibas-fwehtki Keepajâ. Schkirſchanahs 2c. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Stahtu-krahjums. Epifanija. Miſiones lapa.

Nr. 39. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Schkirſchanahs 2c. Par Egipſi. Latweeſſchu „Tautas-fwehtki“ Jelgawâ. Gohda-algu iſdaliſchana Miſputes iſſtahde. Drupas un drufkas. Atbildes. Sludinaſchanas. — Semkophiba un ſaimneeziſa. Semkophjeem jagreeſch uſ lohpeem leelaka wehriba, nekâ lihds ſchim. Kahdâ laikâ zehjami buhw- un leetas-koſki. Pihku audſinaſchana. Zil ohlu (pautu) wiſta ſpehj deht.

Nr. 40. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Par Egipſi. Pahrdaugawas Latweeſſchu labdarifchanoſs beedribas atklaſſchanoſs-fwehtki Rihgâ. Krauklu-ſigſdâ. Atbildes. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Epifanija. No ſwehtules proht dariht. Rihgas Latweeſſchu Ewangelikâ beedriba. Kam, mana ſirds, tâ behdajees. Preeſſch miſijas ir ſawas dahwanas eemalkajuſſas 2c. Miſiones lapa.

Nr. 41. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Krauklu-ſigſdâ. Jaunekka gaudas. Drupas un drufkas. Atbildes. Sludinaſchanas. Semkophiba un ſaimneeziſa. Semkophjeem jagreeſch uſ lohpeem leelaka wehriba, nekâ lihds ſchim. Wehl kahds wahrds par ſala feena un abholina uſglabaſchamu bedres. No dehlehm (lehtehm) waroht maniht, kahds laiks buhs. Kad zuhſas ſiwenus ehd 2c. Kahdi ſirgi paſaulê 2c.

Nr. 42. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Rehtinumi 2c. Weens kreemis tautetiſ Deewa preeſſchâ. Atbildes. Drufkas miſejums. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Atklahta atbilde. Epifanija. Wolgas kalnu- un plawu puſes ſaweenotâ ſinode 2c. „Kuplis paldeems“ 2c. Pee tehwa lapa. Ew. lutr. palihdsibas-lahdes Jelgawas aprinkâ komitejai eemalkaja ſch. g. 2c. Miſiones lapa.

Nr. 43. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Pateiziba, kam pateiziba nahſas. Gohda peemina. Skundeneeki ir ſpehrufſchi labu ſohli uſ preeſſchu. Eekſſchigs ſohgis. Naudas-papihru zena. Drupas un drufkas. „Tautetei“. Atbildes. Sludinaſchanas. — Semkophiba un ſaimneeziſa. Semkophjeem jagreeſch uſ lohpeem leelaka wehriba, nekâ lihds ſchim. Sehjams laiks, zil beſi jaſehj un zil dſiki ſehlla ja-ee-ar. Abholus 2c. Kahdi ſirgi paſaulê 2c.

Nr. 44. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Behdu-wehts iſ Salgales. Manfreds Belmonte, jeb: laupihſ grahſa dehlſ. Debeſs atwehreta. Naudas-papihru zena. Labibas- un pretſchu-tirgus. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Par augſtaku ſkohlſu dahrdſibu. Kahds wahrds par dſeedaſchamu baſnizâ (iſ Kurſemes). Kahds wahrds par dſeedaſchamu baſnizâ (iſ Wiſdſemes). Miſiones lapa.

Nr. 45. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Brambergu labdaribas 2c. Manfreds Belmonte, jeb: laupihſ grahſa dehlſ. Mihlo Dhſſkſker. Drupas un drufkas. Kahdeem teem ſewiſſcheem 2c. Atbildes. Sludinaſchanas. — Semkophiba un ſaimneeziſa. Semkophibas grahmatu-weſchana. „Latw. av.“ 2c. Labſ lihdsſekis pret ſehjas ehdejeem. Aitu baroſchana ar kartuſeekem. Dhgles lâ tihriſchanoſs- un dſeedinaſchanoſs lihdsſekis. Waj leelahs dſeltenahs beetes 2c. Kahdi ſirgi paſaulê, jeb ſirgu fugas un ſirgu audſinaſchana.

Nr. 46. No eekſſemehm. No ahrſemehm. Wiſjaunakahs ſinaſ. Zuhreneeziſas kophſchana Baltijâ. Manfreds Belmonte, jeb: laupihſ grahſa dehlſ. Drupas un drufkas. Labibas- un pretſchu-tirgus. Naudas-papihru zena. Sludinaſchanas. — Baſnizas un ſkohlſas ſinaſ. Sinaſ. Grahmatu-krahtuwes lâ tautas gara mohdinatajas. Par nodohmâ nemteem Kurſemes dſeedaſchanas-fwehtkeem

1882. gadā. Zaur klusu buhšānu un zēribu waretut juhs stipri buht. Par augstaku fšohlu dahršibu. Mums ir peefuhtihš fšis rakšis zc. Preekš Jelgawas Latw. kurlmehmo fšohlas eemakšahš. Mišiones dahwanas.

Nr. 47. No eekšsemehm. No ahrsemehm. Wišjaunakahš sīnas. Kā Kreewu awiše „Golofs“ zc. Manfreds Belmonte, jeb: laupihš grahfa dehš. Atbildes. Sludinašānas. — Semkohpiba un šaimneeziba. Semkohpibas grahmatu-weshāna. Par daschahm nelahrtibahm muhsu šaimneezibās. Kā ledus weegli un lehti usglabajams.

Nr. 48. No eekšsemehm. No ahrsemehm. Wišjaunakahš sīnas. Par beedribu gada-grahmatu. Manfreds Belmonte, jeb: laupihš grahfa dehš. Drupas un druskas. Atbildes. Sludinašānas. — Basnizas un fšohlas sīnas. Jrlawas fšohlotaju seminarijas programma zc. Sīnas. Škohlas tilai pa dakai eespehš zc. Kapehš un kā muhsu gada-fšohlas buhtu no seemas-fšohlahm pilnigi atškiramas un kā patšahwigas fšohlas usturamas. Par nodohmā nemteem kursemes dšeedašānas-fwehtkeem 1882. gadā. Oktobra mehnefi ew. lutr. palihšibas-lahdes Jelgawas apriakā komiteja zc. Mišiones lapa.

Nr. 49. No eekšsemehm. No ahrsemehm. Wišjaunakahš sīnas. No Augš-kursemes. Manfreds Belmonte, jeb: laupihš grahfa dehš. Mihlo Dhškeri. Drupas un druskas. Weentulis klusumā. Naudas-papihru zēna. Labibas un pretšch-tirgus. Atbilde. Sludinašānas. — Semkohpiba un šaimneeziba. Semkohpibas grahmatu-weshāna. Kā ledus weegli un lehti usglabajams. Plawu mehšofšāna.

Nr. 50. No eekšsemehm. No ahrsemehm. Wišjaunakahš sīnas. Kahds wahrds par „Behterburgas Kreewu awiše“ zc. Seemas-fwehtku wakars. Atklahta wehtule Latw. Aw. laštajeem. Sludinašānas. — Basnizas un fšohlas sīnas. Sīnas. Kapehš un kā muhsu gada-fšohlas zc. Sīnas par kursemes laukfšohlotaju un wiau atraitau un bahrinu palihšibas-lahdi. Dahwana. Mišiones lapa.

Nr. 51. No eekšsemehm. No ahrsemehm. Wišjaunakahš sīnas. Baltijas guberru pahkreewofšānas leetā. Sahkuma runa zc. Zēn. 2. Latweešch dšeedašānas-fwehtku kohru dirigenteem. Seemas-fwehtku wakars. Pasnojums. Atbildes. Sludinašānas. — Semkohpiba un šaimneeziba. Sahš ir wišadi jadohd lohpeem. Kā dširdam zc. Pagrahi wišadi jawehšina jeb jalustē. Par fehšas ehdejeem jeb tahrpineem. Lihdšellis pret pruhšcheem (tarakaneem). Kā war pašht wezas ohlas (pautus). Mehšofšāna ar fohdrejeem. Lihdšellis pret šwenu šprahgšānu. Seepju-uhdens kā derigi un labi mehšli. Kā wištu ohlas usglabajams.

Nr. 52. No eekšsemehm. No ahrsemehm. Wišjaunakahš sīnas. Mums ir peefuhtihš fšis rakšis zc. Mihlo Dhšker. „Šf Waklaweešch fadšiwes“. Seemas-fwehtku wakars. Atbildes. Mišijums. Sludinašānas. — Basnizas un fšohlas sīnas. Sīnas. Jelgawas Keisara zc. Zēnijameem fšohlotajeem zc. Ustiziba. Augšta laime zc. Dahwana. Preekš Jelgawas Latw. zc. Mišiones lapa.

Nr. 53. Mihlee laštaji! No eekšsemehm. No ahrsemehm. Wišjaunakahš sīnas. Dšeijas. Zēn. „Baltijas Wehtnešcham“. Atklahta wehtule zēn. lihšštrahdneekem un šnotajeem. Sludinašānas.

Latweefchu Awises.

59. gada-gahjums.

Nr. 1.

Trefchdeenā, 2. (14.) Janwarī.

1880.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Hasenpoth, Kurland. — Ekspedizija Besthorn t. gramatu-bohdē Jelgavā.

Nahditajs: „Dauds laimes jaunā gadā!“ No eefšjemehm. No ahršemehm. Wis-
jaunatāhs sīnās. Semfohpiba un faimneeziba. Weenu nakti — starp wilteem.
Weefigs wafars Wez-Platonēs teefas-namā. No kahda apgabala par kahda wihru-
kohra zc. Drupas un drufas. Newihstama rohse. Atbildes. Stubināšanas.

„Dauds laimes jaunā gadā!“

(Schis laiks ir ihpafchi laimes-wehleschanas laiks. Lai buhtu
tehws waj mahte, lai brahlis waj mahsa, lai draugs waj draudse,
jaunam gadam fahkotees wiseem usfauzam jeb peefuhtam firfnigas lai-
mes-wehleschanas. „Dauds laimes jaunā gadā“ fchee wahrdi dširdami
tiklab pilis, kà ari nabagu buhdinās; jo laimi katris wehlahs, pehz
laimes katris dšenahs, kaut ari „laimes wehledams“ weens dohmā
fcho, ohtrs atkal to leetu jeb buhfchanu. — Tas nahk no tam, ka
weens tura par laimi fcho, ohtrs atkal to leetu. Weens usluhko par
leelako laimi nihzigahs pafaules mantibas, ohtrs tahs mantas, kas
ne-istihks, bet pastahwehs muhschigi. Pehz ta gara, kas eefsch mums
mahjo, mehs nosauzam, ko peedshwojam, par laimi jeb par — ne-
laimi. — Kahdu garu „Latweefchu Awises“ jaunā gadā laimes
wehledamas zenschahs felmeht, waj tahdu, kas pee schihs pafaules
peelipdams, schini pafaulē ir pilnigi ar meeru un — laimigs; jeb
tahdu garu, kas no schihs pafaules atraifidamees dšenahs pehz ta
meera, kas ir augstaks, nekā wifa faprafchana, un pehz tahs laimes
un labklahschanas, ko reis baidisim ta Kunga preefchā debefis: —
par to tagad nespreedisim. Jo tee 58 gada-gahjumi, kuroš „Lat-
weefchu Awises“ apmekleja fawu tautu, to preefōs un behdās us dee-
wabihjafchānu fšubinadamas, dohs katram, kas grib atsiht un dširdeht,
pilnigaku atbildi, nekā to fchē eefpehtum doht. Jaunam gadam fah-
kotees un fawu 59. gada-gahjumu usnemdamas „Latweefchu „Awis-
ses“ Zums, mihlee lasitaji un mihlahs lasitajas, firfnigi un ustizigi
usfauz: „Dauds laimes jaunā gadā!“ — Bet kad fewim stahdamees
preefchā wifus gadus, kuras jau efam pawadijufchi, un wifas jauna
gada laimes-wehleschanas, kuras efam fanehmufchi un isdalijufchi, tad
jajauta, „waj wifas tas ir pee wiseem peepildijees; — waj laime, ko
wehlejahm un wehlejamees, ir rohnama pee mums un eefsch mums?
— Buhs ja-atbild, ka tā deemschehl naw wis allasch bijis; pee da-
scha laimes-mahmina naw wis peestahjufees, naw wis weenmehr pa-
likufi! — Bet kapehz tad nē?! Kahda weza fenlaidu teika stahsta tā:
Laimes-mahmina staigajoht aplahrt zaurahm deenahm un naktihm un
apmeklejoht wifus zilwekus, lai pee teem paliktu, atdufetu un tohs
pilnigi aplaimotu. Kuhtrus besgohschus un nejhgas, un tikai retu
kahdu kreetnu zilweku atrafdama, laimes-mahmina tezedama telohk
tahlak, kamehr peekufufi un weentule apfehshahs mesha malinā un
lahpa fawas noplifshahs wihfites, lai atkal waretu no jauna doh-
tees zekā un fewim mekleht beedrenes — derigas zilweku dwehfeles.
Kad bes kaut kahdas laimes — tā schis stahstinsch mahza — fawa muh-
scha laizinu nodshwojam, tad pee tam naw wainiga — laime, bet
muhfu pafchu nekreetniba un nederigā buhfchana. — Par kreetnu un
derigu „laimes-mahminas lohlojumu“ mehs ihpafchi paliksim tad, kad
dshwofim tā, kà jau dshwojis dasch no muhfu mihleem fentscheem:

„Saulē rasu apfeltija;

Jau stahweju tihrumā.

Kad faulite juhrā brida,

Es darbinu nodseedaju.“

(Ja gribam, ka jauna gada laimes-wehleschanas pee mums lai peepil-
dahs, tad katram buhs fawā darba-aplohkā strahdaht — nepeekufufcham;
buhs strahdaht rihta agrumā, buhs strahdaht deenas karstumā, buhs strah-
daht dšestrā wakarā; buhs strahdaht jautrā, — preezigā garā. Jo
kas padohfees tenkafchanai un kuhtribai, rohkas flehpi aukledams, jeb
faweebes peestahfees pee darba, — no ta „laimes-mahmina“ ftree-

tin aiffrees prohjam, lai ari to turedams turetū. — Bet schis „jau-
trais un allasch preezigais gars“, kas nesaudē zeribas, kad ari gruhti
klahjāhs; kas nenoflumst behdās, kas preezajahs un juhtahs laimigs
— pat nahwei tuwojotees: — schis gars naw neds tas usflawetais
un no dascha par deewekli uszeltāis pafaules-, neds laika-, neds tautas-,
neds zilweka gars, — bet Kristus gars. Kristus mums ne wis ween
faka: „Preezajatees, un atkal preezajatees,“ bet Winsch mums ari-
dsan ir fuhtijis „to Gepreezinataju“, to swehto garu, kas muhs grib
dariht swehtus un pilnigi laimigus. Un kad mehs Zums, firds mih-
lee Latweefchi, zeen. lasitaji un lasitajas, fchodeen usfauzam „Dauds
laimes jaunā gadā,“ tad zaur to ihpafchi gribam pafklubinaht: „Dar-
bojatees un stahweet, un- kas Zuhš jau stahweet, — pa-
stahweet ta Kunga garā!“ Tahda pafklubināschana un tahda jauna
gada laimes-wehleschana buhs wispahrigi ikkatrai tautai par labu. Ka-
pehz dširdam schehlojamees, ka daudskahrt pafaulē tā ne-eet, kà wai-
jadsetu eet? Kapehz rohnahs ne-ustiziba un ne-paklausiba tiklab wal-
stis, kà ari mahjās? Kapehz negohds un nekāuniba augumā aug? Ka-
pehz dascheem waldneekem un wezakeem jaraud par faweem nelecti-
geem un nekahrtigeem pawalstneekem un behrneem? Kapehz daschi wehl
mihle stihdus un nemeeru, meeru un weenprahtibu eenihsdami? Ka-
pehz un kamdeht melkuli un leekuli, krahpneeki un blehshi strahdā fawu
negantibas darbu? — Tapehz un tamdeht, ka wifā tee — nedarbojahs
un nestahw — ta Kunga garā! — Un tahda pafklubināschana
un jauna gada laimes-wehleschana derehs ari muhfu mihlai Latweefchu tau-
tai! — Pirmo reisi jaunajā gadā farunadamees nerunafim par to,
pehz ka dascham aufis nees, bet runafim par to, kas mums ir wai-
jadstigs — schini muhfu laika. Neleelifimees, zil mehs dedstigi zentee-
nōs, zil stipri zihninōs, zil augsti isglihtibā, zil dšiki juhsmās, — zil
pilnigi wifās leetās, — kà to lischki dara, gribedami eelischkotees pee
tauteefcheem; bet Deewam pateifdamees, ka Winsch schini sinā ir pa-
strahdajis daschu labu darbu pee mums, atsihsim, ka wehl ne-efam pa-
nahkufchi wifu pilnibu, un ka tapehz jazenschahs us preefchu — ne-
apstahjotees! Nerakstifim un nespreedisim tikai ween „par teefahm
un teefibahm,“ bet strahdafim pee tautas ahrigahs un eefschli-
gahs isglihtibas, tad ari wehl zitas teefas un teefibas nahkdamas
nahks pafchas no fewis, jo isglihtibai wairojotees ari tautu teefibas
eet wairumā. Ne-usluhkofim tohs mihlohs un jautohs wahrduš
„tauta“ un „tautiba“ kà kahdu apfegu, sem ka negehliis un netikliis
apflehpj fawu negehlibu un kailumu tiklibas sinā, bet turefim „tautu“
un „tautibu“ kà kahdu ne-aptraipinatu speegeki, kura parahdahs tau-
tas dehlu un tautas meitu kreetniba un beswainiba. — Neselmefim
starpibas, nefazelfim nemeeru, ne-audsinafim ne-ustizibu starp Latwee-
fcheem un ziteem Balteefcheem, jo tas nebuhs par labu neds weeneem
neds ohtreem; bet islihdsinafim fadsihwē wifus rohbus un reebeklus,
dshwofim meerā un faderibā zits zitam ustizedamees un ne-usluhko-
dami tohs, kas zitu walodu runā — par tautas naidneekem un waid-
neekem. Un wifu to eewehrojoht jaleezina, ka muhfu preefchā stahw
leels un swarigs darbs, ko ne buht nepastrahdahs tee, kas kalpo pafch-
mihlestibas- jeb zitam kahdam tam lihdsigam garam. Tapehz „daudis
laimes jaunā gadā, t. i. darbojatees un stahweet, un kas
Zuhš jau stahweet, — pastahweet ta Kunga garā!“ —
Tahdā sinā un no schihm dohmahm zilati wehlam „daudis laimes“ faim-
neekem un faimneezehm, kalpeem un kalponehm, ka Zuhš buhtu us-
tizigi nama-turetaji un nama-turetajas par to Zums ustizeto wairumu,
jeb ari masumu. „Daudis laimes“ tehweem un mahtehm, ka Zuhš
fawus behrninus audsinatu deewabihjafchana, tohs wefdami us pateef-
fibas zetu. „Daudis laimes“ fshlotajeem un fshlotajahm, kas Zuhš

muhfu jaunahs pa-audses firdi un prahtu lohpeet un glihtojeet. „Dauds laimes“ muhfu zeen. rakstneekem un no mums zeeniteem laikraksteem, kas Juhš runajeet us fimteem un us tuhftofcheem. „Dauds laimes“ katram, kas mihlè fawu tautu un tehwiu skaidrà un fwehtà mihlestibà! — Un teefcheem, pee wifseem teem, kas „preezigi darbofees stahwedami ta Kunga garà“, laimes mahmina pee-stahfees un paliks lihds pat firmam wezumam; pee wifseem teem pee-pildisees tee wahrdi, ar kureem „Latweefchu Awises“ Juhš apfweizinaja — usfauldamaš:

„Dauds laimes jaunà gadà!“

No eefschemeem.

Behterburga. Pee sinahm, ko isdewufi Keisariska kugofchanas-weizinaschanas beedriba, peelikts klast plahnis par Baltischportas ohsta isbuhwi (Zgaunija), kura maksahs lihds 1¹/₂ milj. rubtu. Isbuhwetais ohsts steepohs no zeetofschana, ko lika taisiht Behteris Keelais un Katrigna II., bet kas tagad jau gul drupas, lihds Baltischportas pilsehtam. Lai gan minetais pilsehts ir faweenohs ar dselzefu, tomehr pee tagadeja ohsta newar usplaukt Baltischportas tirgofchana. — Ihpaschi tagad ohstu isbuhwes jautajeens teel Kreewija stipri nemts pahrunaschanà. — Pee Melnahs- un Afomas juhraš atrohnahs jo prahwi pilsehti — tirgofchanas sinà, kà: Odesa, Kiolajewa, Sewastopola, Bertscha, Berdjanska, Mariupola un Taganroga, bet scho pilsehtu ohsti lohti slikti; tomehr tirgofchana, ihpaschi zaur trim beidsamajeem pilsehteem, noteel leelà mehrà. Bet kà tirgotohs schee pilsehti pee labeem ohsteem?! — Pateesi jafaka, ka no tirgofchanas Kreewijai eenahl daschi miljoni masal pee tagadejeem mas un slihteem ohsteem. Scho skahdi, faprohams, peezeefsch tee eedfihwotaji, kas tirgojahs ar labibu. — Tà tad muhfu tehwijai waitag no wifa spehka gahdaht par ohstu taisfichanu un pahrlabofchanu, lai zaur tam waretu pastahweht un jo deenas wairak usfelt winas semkohpiba. — Beidsamaja laika fahla west daudis labibas is Amerikas us Ciropu. Un ja Amerikaneefchi eefpehs fawus raschojumus pahrhoht lehtaki, kas tad pirks no Kreewijas labibu?! — Tad paliks Kreewijas semkohpiba daudis wahjaka; jo tapeh3 audsinahs til daudis labibas, ja newarehs to pahrhoht. — No schihs paredsamahs nelaimes war Kreewiju isglahbt weenigi labi ohsti un zeki. Ja Kreewija tohs panahks, tad wina warehs fawu labibu pahrhoht par til pat augstu firgu, kà Amerikaneefchi, un — warbuht wehl lehtaki, tapeh3 kà Kreewijai daudis tuwaks zefsch lihds zitahm Ciropas walfstihm, nekà Amerikai. — Finanz-ministera zetofschana isgahjusahja wafara us deenwideem dibinajahs weenigi us ohstu pahraudfichanu. Wifas prezes, kas teel iswestas is Kreewijas, ir no wina daschàs ohstàs apliktas ar augstaku munitu, — ar 1¹/₂ kap. us pudu dahrgaki. No tahdà wifse eenahkuschahs naudas grib Kreewija pahrlabohht fawus ohstus, un teem doht daudis mas tahdu isskatu, kà ziteem Ciropas walfstiju ohsteem.

— Ministeru komitejas presidents, generaladjutants un infanterijas generalis, grahs Ignatjew's, kursch kahdu nedelu slimoja, ir 20. Dezemberi, pulst. 2ds pehzpusdeena, aisgahjis Deewa preekschà; winsch bij 86 gadus wezs.

No Ceepajas. Tai nakti no 13. us 14. Dezemberi breefmiga auka peemelleja scho juhmalu. Sehget-kugehm bij janozehrt masti, lai tahs netiktu usfweestas us sekumu. 14. Dezemberi no rihta kahda fadragata kuge peldeja gluschi us muti apgahsufees pa uhdens wirsu, bes tam wehl zita weeta atrada kuges wirspufi us uhdens peldoht. Schahs kugu atleekas nebij neweenam pasihstamas, bet kad ta mineta kuges wirspufe bij jau stipri ar juhraš fuhnu apaugufi, tad ir sifme, ka wina gulejufi ilgaku laiku juhraš dibinà un tabeht jadohmà, ka ta nahkufi no tahs kuges, kas preeksch gada laika ar fahli peelahdeta schè nogrima. Paschà pilsehtà nau nekahda leela skahde notikufi.

E. B.

Is Keel-Gezawas. Kad Keel-Gezawas fadsihwi un Gezawneeku darbofchanohs tuwak apluhlo, tad war gan teikt, ka nau tas tumfchakais apgabals, kur gaismas stari fadsihwe nebuhtu eefpidejuschi jeb nespidehtu. Bet war ari teikt, ka nau tahds apgabals, kur gaismas stari fadsihwe spihd pilnà spohschumà. Stahw tà sakohht pa widu, tumfiba un gaismai mainotees. Wispirms kriht reebigi azis „krohgu-balles, jeb krohgu-preeki“, kas ihpaschi tagad rudens laika tohp deefgan beefchi isrihloti. Jo kà lehti faprohams, pee rupjeem „krohgu-preekeem“ peedalahs — tiklab dasch jauneklis, kà ari — ko teefcham ar grehtu firdi rakstam — daschàs „Latweefchu seltenites“ — jeb kà

fcho-laiku faka — „jaunkundses.“ To dsirrhoht zeen. lasitaji warbuht jautahs: „waj tad Gezawneekem teefcham nau zitu preeku, — zitas islustefchanas, kà tikai ween rupjee „krohgu-preeki un krohgu-balles?“

Tè waram ar preeku pawehstihht, ka scheem preekeem preti zihnahs „Keel-Gezawas grahmatu-lasfichanas beedriba“, kura jau 14 gadus pastahw, daudis un daschadus kawektus un schlehrstus pahwardama, kas tai tapa likti un wehl pa dakai tohp likti zekà. Bet kad nu laba leeta arween patur wirsrohku, tad zeram, ka Gezawas „grahmatu-lasfichanas beedriba“ jo sekmiigi us preekschu wedihs fawu teizamo darbu, — tiklab ar farunahm un pahrspreedumeem par semkohpibu, kà ari kahrtigus preekus sekmejoht.

Tè wehl gribu peemineht, ka „Keel-Gezawas grahmatu-lasfichanas beedriba“ fapulzejahs 9. Dezemberi Gezawas pag. teefas-namà. Bij jautrs wakars. Beedribas preekschneeks, Keeljahu kungs, atklahja wakaru ar ruuu, kura issazija fawu ihgnumu par negantibas darbu, kas notizis 19. Nowemberi; issazija fawu preeku, ka negantneeku nodohms nau peepildisees; issazija fawu pateizibu Deewam, kas muhfu Kungu un Keisaru til brihnischki fargajis. Runai beidsotees atflaneja tautas-luhgofchanas dseefma: „Deews, fargi Keisaru“, musikas kohrim lihdspehlejoht. To zitu laiku pawadijahm farunadamees un peeelahjigi papreezadamees. Beidsohht faku daudis Gezawneeku wahrda pateizibas „Gezawas grahmatu-lasfichanas beedriba“ un winas wadonim, zeredams, ka schè us preekschu ihpaschi greefih wehribu us pahrspreeschanaht par semkohpibu. P. G.

No Randawas puses. Garajàs rudens naktis ari pee mums firgu-sagti strahdaja fawus besgohscha darbus, dascham faimneekam weenà paschà nakti par 2—3 firgeem us reisi panemdami. Par firgu-sagteem gan wiswairak Schihdus un Tschiganus turam, bet jau fenal un tapat ari scho ruden reisu reisahm peenahkti muhfu paschu tautas dehli pee schi blehschu-darba. Un kas tee tahdi? Slinki un palaidneeki, kas newihschodami strahdaht nau nekahdà deenestà un tomehr grib kupli dsihwoht un fawas galwinas ar schnabiti un bairiti fildiht. Deewam schehl tai sagtu-barà ari daschi faimneeki un faimneeku dehli eestahjuschi, waj weeni paschi us fawu rohku scho darbu strahdadami, jeb, ar Schihdineem fabeedrojufchees, teem no labi pasihstamahm weetahm firgus lihds ar wifu eejuhgumu par neeka dseramau naudupeefskapedami. Awises lasfijahm, ka Dinaburgas un Drifas apgabals firgu-sahdsiba leeliskam noteekoht; kà rahdahs, tad ari pee mums Kursemè schi fehriga un tautas labuma pohstitajs gadu no gadu leelumà eet un semneekem leelu rohbu padara. Zik dasch zaur scheem sagteem tahdà nabadsiba eekriht, ka ne par daudis gadeem newar no tahs istapt ahra. Muischas tura ihpaschus ganus, kas par nakti firgus peerauga. Saimneekem nau tas eefpehjams. Zauru wafaru firgus stalli tureht, nau til daudis ta ehdamà. Dsellsu pinekti preeksch leeleem sagtu meistereem waj bijufchi waj nebijufchi. Teem ir tahdi eerohtfchi, ka pinekti par masu brihdi walà un firgi sagtu nagds. Buhtu gan jawehlahs, ka augsta waldiba firgu-sagteem bahrgaku fohdu usliktu, warbuht, ka tad wairak no tam atrautohs.

Ar karsona-gulu schur un tur daschi faslimufchi; reti ari mirufchi.

Schinis laikds, kur arweenu wairak kutamahs maschines eegahdà, newar deewegan peekohdinaht, lai tal ar tahm prahtigi apeetahs, ka nelaimenoteek. Allasch dsird, ka ar jaunu maschini kuloht schur un tur kahds zaur ne-apdohmibu jeb pahrleeku drohschibu waj kahdu lohzekli waj ari fawu dsihwibu pasaudejis. Tà ari Kalna-muischas Plohstakrohdfineezei (netahlu no Sabiles) ar firgeem kutamà-maschine rohka tà fadrogata, ka ta bij janonem, lai brante ne-izeltohs. Krohdfineeze jauno maschini apskatidamahs fawas rohkas schur un tur bahsufi, kamehr kahda wahrpsta to fawds sohbdos eerahwufi.

No Sabiles. 21. Oktoberi bijis teateris un pehz tam weefibas wakars Strauf'a fga namà. Israhdijufchi tahs 2 lugas „Pats fawàs mahjàs“ un „Pascha audsinahs“.

Tiklab teateri, kà ari us weefibas wakaru bijis mas skatitaju un weefu. Par daudis sliktais un leetainais laiks un lohti dublainais zefsch buhs daschu labu teatera un weefibas wakara draugu noturejis mahjàs.

Rehwale. Kahds Kreewu matrosis, Reimann's wahrda, dsimis Rehwalneeks, kuru listens bij aiswedis us Atehni, tur faslima un tika aiswests us slimnizu. Par flimibas deenahm winsch daudisreis schehlojahs, ka gribetu labpraht redseht fawu wezu mahti, kas dsihwo Rehwale. Wina schehlabu wahrdi bij ari nahkufi aufis Greeku keh-ninenei Olgai Konstantinownai (muhfu Keisara brahla Konstantina mettai). Augstà kundse apnehmahs ispidiht fawas agrakahs tehwijas

pawalfneeka firds-wehleschanohs un isteiza, ka wina aismaffaschoht to zela-naudu, kas buhtu wajjadfiga, lai flimneeka mahte waretu atzeloht us Atehni. — Ka is Mehwaes sino, tad weza mahte driht dohsees zela us Atehni pee fawa flima dehla.

Is Berditschewas, Rjemas gubernâ, sino, ka tur kahds skrihweris apprezjis krustitu Schihdeni. Jauna seewa bij aigabjusi eepirtees us pilsehtu. Bet te wina ussimeja zitas Schihdenes. Un kad ta ne-apfohljahs atstahtees no fawa wihra un tizibas, tad Schihdenes to aismeda pee winaas mahfas, kur ta tika apzeetinata. Utgadijeenu pasinoja winaas mahtei. Mahte atbildeja, lai tik wina fubtoht pahr rohbeschu. Bet nelaimigajai seewina isdewahs to pasinoht sawam wihram, kas ari tuhli atsteidsahs ar schandarmu, — un wehl pee laika, ta ka tam isdewahs to isglahbt no draudofchahm breefmahm.

Is Taschkentas (Mija, Turkestanas apgabala) sino no 5. Dezembera, ka turenas apgabala pahrwaldneeks, generaladjutants Kaufmann's, tur pahrbrauzis pehz ilgâs gaidischanas. Pilsehta-waldes weetneeks pafneedsa winam fahl-maisi wisu Kreewu un Muhamedanu wahrda. Wisa zelsch lihds wina mahjoklim laistijahs weenas ugunis. Leels lauschu pulks apfweizinaja generalgubernatoru ar skalahm urah-faufschanahm; ari is leelgabaleem rihbeja apfweizinaschanas-schahweeni. Pahrwaldneeku fanemt bij ari atnahkufchi Afganistanas prinzis Abdurachman-Chans un Bucharijas suhtneeziha. Pee fawas eebraulschanas pilsehta Kaufmann's runaja schahdus wahrduus us sapulzejuschajeem: „Mani lungi! Muhfu Reisars atfubta Jums Samu Zara pateizibu par Juhfu uszihtigo kalposchanu un padewibu. Man ir gohds Jums atnest schohs dahrgohs lunga un Reisaru schelastibas-pilnohs wahrduus.“ — Schee wahrdi tika fanemti ar leelu gamilefchanu.

No Riht-Sibirijas. Cedfihwotaji, kas apmetisees us Sachalinas falas, jeb deenwidos no Amura-upes, dabuhs preeksch dsihwes eefahlschanas no Riht-Sibirijas generalgubernatora peepalihdsibu; winam esohht preeksch 1880. g. no walts-kafas preeksch tam atwehleti, ka „Nowosti“ sino, 15 tuhft. rublu.

No ahresemehm.

Wahzija. Ka jau sinojahm fenaf, Wahzija skohlas buhschanâ grib greesteas atpakal us wezo zelu. No fenakâ kulturâs ministera Falka mihtetahs simultana-skohlas, kurâs netapa pafneegtas tizibas-mahzibas, netohp wairs usluhlotas ka mihtulites. Kad tagadejais kulturâs ministeris Buttamer's bij Elbingâ aisseedsis simultana-skohlas atklahfchanu, tad Elbingeeschi schelohjahs par to. Leeta nahza tautas weetneeku sapulze deht apspreefchanas. Ministeris pastahweja pee tam, ka tikai tiziba ir tas pamats, us ko tautas isglihtibai jadibinajahs. Weetneeku leelakâ data winam peekrita, kaut ari brijwprahtigte pretojahs. Wahzu Reisars ir ar Buttamer'a dohmahm par skohlu- un skohlas-buhschanu pilnigi ar meeru un preezajahs, ka ari tautas weetneeku leelakais flaits to grib, ka lai tiziba tautas-skohlas taptu kohpta.

Austrija. Schai gadu-simteni tautiskee jautajeeni un zenteeni jo stipri kustahs, jo tautas atsiht arween wairaf, ka jaruhpejahs un jagahda par tautas un tautibas ustureschanu un plaukschanu. To redsam ari Austrija pee Tschechu tautas. Tschechem lihds schim bij Austrija lohti mas teesibu, ar ko ari likahs buht pilnigi meerâ. Isgabjuschâ gadâ Tschechi, kas kahdi 5 milj. dsihwo Bohemija, Morawija un Austrijas Schlesija un peekriht pee Slahwu tautahm, fademuschees kohpâ, waditi no kreetneem tautas-wihreem, un eesneegufchi waldbai rakstu, kurâ luhds, lai skohlâs un teefâs taptu leetata Tschechu waloda. Austrijas Reisars Franzis Josef's peekrihttoht pilnigi Tschechu luhgschanai, jo atsihttoht, ka Tschechi ne buht ne-esohht par dauds prafijufchi. — Ta tad zerams, ka Tschechu luhgschana taps eewehrota.

Wisjannafahs sinas.

Behterburgâ, 25. Dabr. Ar muhsu Reisarenes wejelibu gahjis atkal us flittatu pusi. Weidsamajâs deenas Wina jutahs wahjata, un apeteite ari masinajahs. Reisarene kuhdsahs par firds lehlschanu. Blauschu karitums wairwahs.

Dr. Mjshewsch, Botkin.

Berlinê, 28. Dabr. (9. Jan.) Us adrefi, ko dabuja Wahzu Reisars no pilsehta walbes, wisch ta atbildeja: Man ir pilnigi eemeslis zereht, ka es ar Deewa palihgu spehschu ustureht meeru, kas atnehsis fwehtibu wisai Wahzija. — Scho Reisara atbildi eeskata par politisku, un tapehz wina teel lohti eewehrota.

— Waldiba nospreeda palihdseht Wirs-Schlesijas truhuma zetejeem zaur to, ka tiks taifht daschus dselzetkus, nosufinahht lautus, atihstihht salnu-pihgschanas darbus un linu audfeschani.

Parifê, 29. Dabr. (10. Jan.) Jaun-eezeltais fara-ministeris atzehla wisus general direktorus no amata, un wina weeta eelika zitus.

Wihne, 29. Dabr. (10. Jan.). Kautinsch starp Montenegreescheem un Albaneeschem beidsahs ar pilnigu Albaneeschu aifbehgschani. Albaneeschi, kuru flaitlis kneedsahs pee 12 tuhft. uskrita diwas nobafâs Montenegrijai.

Semkohpiba un faimneeziha.

Par kartufeseem.

Ka mums no wisahm pusehm sinohts, tad no wiseem mahjuageem ir schogad muhsu gubernâs wismasaf pa-augufchi kartufeki. Un semkohpji schelohjahs ne tik ween par to, ka kartufeku mas, bet ari par to, ka wina flikti. Saka, ka esohht pee tam mainiga schi wafara, kas bij par leeku flapja un skahdeja kartufeseem. Tas nu ir gan teefa, tomehr mums rahdahs, ka ta wina ir wiswairaf ta, ka scho swarigo stahdu nekohpj, ka peenahkâhs, waj nu neprasdami, waj ari lahga negahdadami — neds par labu eestrahdaschanu, neds ari par tahdu kartufeku sorti, kas tai semê wislabaf augtu. Tapehz dohmajam, ka naw par welti, jau tagad preeksch nahkscha gada wehribu greest us scho augu un wina kohpschanu, kas faimneeziha tik wajjadfigs; jo esam pahrleezinati, ka labaka kartufeku eestrahdaschana warehs doht un dohs labakus augtus.

Kartufeki, (Solanum tuberosum L. semes ahbofi) aug pafchi no fewis, ka mescha augi, us Peru, Chili (Tschili) un Mexiko (Mehiko) semju kalnajeem; pehdeja semê wina aug pat us kahda 3300 pehdu augsta kalna. 16tâ gadufimtena ohtra puse kartufeki tika pahwesti no daschadeem kugineekeem, ihpafchi no Franz Drahle (Drehl) 1586tâ gadâ us Angliju, no kurenas tohs eeweda ari Hollandê un Wahzija. Birmanâ laika stahdija kartufelus tik dahrsos ween un ehda reti; tikai ismehginaja, ka smeke. Un tiklab Anglija, ka ari Wahzija gahja it gauschi, kamehr kartufelus fahka wairaf stahdiht, kaut gan laudis tika no waldneekeem speesti pee tam. Pat Fridrich'a Leela pawehle, ka kartufelus buhs stahdiht, tika mas eewehrota; tik kad 1771. un 1772. gadâ ne-usauga lahga labiba, fahka daschi semes ihpafschneeki, kam smilts-feme bij, pafchi greest leelaku wehribu us kartufeseem. Muhfu laikos ir kartufeki pirmais semkohpibas augs, bes ka laba faimneeziha un kreetna ruhpnneeziha nemas newar istikt.

Wisa tas nahf zaur to, ka kartufeki dohd bagatus augtus, ka wina teel dasch-daschadi isleetati, gan zilweekeem preeksch ustura, gan lohpeem preeksch baribas, gan fabrikâs preeksch kartufeku miltu isstrahdaschanas un spirta dedsinaschanas. Kartufeki der ari wehl zitur faimneeziha labaf nekâ ziti augi, par ko wehlfat runasim. Ne no weena zita auga, ko zilweks laukos un dahrsos fehj un stahda, newar isaudseht tik dauds sortes, kad to stahda zitadâ semê, zitadâ gaisâ, waj ari zitadâ wihse, ka no kartufeseem. It ihpafchi weegli ir isaudseht fawadu sorti, ja apputina ar weenas sortes seedu-putekkeem ohtras sortes seedus, waj ari ar wairaf sortes seedu-putekkeem zitu sorti, un tad audse kartufelus no fehklahm (bumbalahm).

Ir mehginahs audseht daschadas kartufeku sortes zaur pohteschanu, ta ka ir likufchi weenas sortes dihgli ohtras sortes kartufeki, waj ari ir likufchi kohpâ kartufeku schelohles no daschadahm sortehm un eestahdijufchi. Lai gan par scheem mehginajumeem jaunakos laikos ir dauds runahs, tomehr tee naw lahga isdewuschees, un ir masa zeriha, dabuht labus augtus.

Ihsti newar nosajihht, zil sortes kartufeku ir mahksligi isaudsetas, jo dauds reis teel weena un ta pati sorte daschadi nosaukta, tomehr war gan rehkinahht kahdas 500 sortes.

Pehz laika, zil ahtri kartufeki isaug, winus schkir agrejos, widuwej-agrejos un wehlâs kartufelos, kuri atkal teel isfchirti pehz tam, ka isflatahs; zil leeli, kahda misa (asa waj gludena), ka misa isflatahs (dseltena waj fila un t. pr.), kahda gala, zil dihgli un kur stahw dihgli un fakne (naba), pee ka kartufelis turahs; waj dihgli un faknu bedrites dsikas, un kahda ap wineem misa, un beidsiht kahda garfcha, un kur der faimneeziha.

Wisas sortes mehs schê newaram plaschaf eewehroht, tomehr gribam winaas ta eedaliht, ka allasch eedala, un peemineht, kurâs sortes tahs labakahs.

Behz Dr. Alefeldt'a eedaliſchanaſ ſchkir kartufelus pehz iſſkata un miſaſ feſchâſ leelakâſ ſchkirâſ, kaſ atkal pehz augſchanaſ laika teek eedalitaſ maſakâſ ſchkirâſ.

Alefeldt's eedala ta:
a. Ragu kartufeli, (Solanum tuberosum corniforme, Alfd.)

Wini ir aſi, kâ ragi, gari, pa leelakai datai druſzin lihti, ar gludu miſu; dihgſtu weetas feklaſ, gata balta. Schee kartufeli ir deewſgan agreji un labi preekſch ehſchanaſ; pee wahrſchanaſ naw miſai miltaini.

Behz miſaſ winuſ ſchkir ſilôſ, ſarkanoſ un dſeltenoſ kartufeloſ. Labi kartufeli ir: ſilee ragu kartufeli, Paterson'a ſilee neeru kartufeli, ſarkaneer ragu kartufeli, garee, baltee feſchneſelu-kartufeli.

b. Eglu tſcheekuru — jeb ſwiſhnu kartufeli, (Solanum tuberosum oculosum, Alfd.)

Gareni, kâ eglu tſcheekuri; dihgſtu bedrites dſilaſ, un miſa ap-
kahrt ſwiſhnaina; maſi un naw daudſ apakſchâ; labi preekſch ehſchanaſ.

Labi ir: ſarkaneer eglu tſcheekuru kartufeli, dſelteneer eglu tſchee-
kuru kartufeli, mandelu kartufeli, kuri wairak apati. —

c. Dſelteneer kartufeli, (Solanum tuberosum flavum, Alfd.)

Dſelteneer, apakſneji un ari gareni, miſa gluda. Daudſ ſorteeſ.

1) Labi-agrejee kartufeli: agrejee dſelteneer Jahnu kartufeli; Celebrateo, agrejee Albert'a kartufeli.

2) Widuwej-agree: Braunſchweigâſ zuſur-kartufeli, ſneegapu-
teſki (Snowflake). ohſchlapaineer neeru kartufeli, Geodrich, Fari-
noſa.

3) Wehlee kartufeli; Dr. Friese, Van der Veer, Seed un
Gleason, Paterson'a Victoria, ſatee Heiligenſtadt'eekſchu, Miſſu-
Marmont-kartufeli.

d. Sarkaneer kartufeli, (Solanum tuberosum rubrum, Alfd.)

Miſa ſarkana, aſa.

1) Agrejee kartufeli: ſarkaneer agrejee kartufeli, Early Rose,
(agra roſe).

2) Widuwej-agrejee: Fürſtenwald'eekſchu jeb Marſ'âſ, Daber'u,
Late Rose (wehla roſe), Salkſchu ſihpolu kartufeli ar baltu gaſu,
Schneppin'eekſchu.

3) Wehlee: Rio Frio. Silnibaſ kartufeli.

e. Silee kartufeli, (Solanum tuberosum violaceum, Alfd.)

Miſa wiſpahr weenadi ſila, wehlee kartufeli.

Silee agrejee kartufeli, gata tumſchſila un ſwehderota, kâ mar-
moſ, Porto Allegro, Paterson'a ſilee kartufeli.

f. Kartufeli, kam miſa diwejadâ ſehrwê, (Solanum tu-
berosum bicolor, Alfd.)

Miſa ſwehderota waj nu ſarkani un dſelteneer, waj ari ſili un
dſelteneer.

1) Agrejee kartufeli: ſilee agrejee Richter'a kartufeli.

2) Widuwej-agrejee: raibee ſwahrku, Zebra kartufeli.

3) Wehlee kartufeli: Salkſchu ſihpolu kartufeli ar dſeltenu gaſu,
Calico, Paterson'o Bovinia, miſſu ſmilſchu kartufeli.

No tahm ſchê minetahm ſortehm ir preekſch daſchadahm waija-
dſibahm taſe labakâſ:

1) Kohſi labi kartufeli preekſch ehſchanaſ: garee, baltee feſchne-
delu-kartufeli. Paterson'a ſilee neeru kartufeli.

2) Agreji labi kartufeli preekſch ehſchanaſ un ſewiſchki preekſch
ſpirta dedſinaſchanaſ: Farinoſa, Celebrateo, Snowflake, Early
Rose.

3) Widuwej-agrejee, labi kartufeli preekſch ehſchanaſ un ſpirta
dedſinaſchanaſ: Fürſtenwald'eekſchu, un Daber'u kartufeli, Late Rose
(dihgſt pawafarôſ gluſchi wehli), baltee Salkſchu ſihpolu kartufeli.

4) Wehlee, ihpaſchi derigi preekſch ſpirta dedſinaſchanaſ un
lohpſu baribaſ: Salkſchu ſihpolu kartufeli ar dſeltenu gaſu, ſarkaneer
Marſ'âſ kartufeli, Calico, Paterson'a Victoria, ſatee Heiligen-
ſtadt'eekſchu kartufeli (ihpaſchi labi ſtahdiht kuhdraſ ſemê, bet nahſ
wehli roſkami), Seed un Gleason.

5) Wiſwairak preekſch lohpſu baribaſ: Van der Veer, Miſſu-
Marmont'a, miſſu ſmilſchu kartufeli, Paterson'a Bovinia.

Schiſe ſorteeſ iſdohd daudſ un ſlimibaſ nepeeliſp tiſ driſ, kâ
pee jiteem.

(Turpmal wehli.)

Weenu nakti — ſtarp wilkeem.

„Preekſch kahdeem gadeem ee ar ſawu ſamiliju aiſgahju uſ Ame-
riku,“ kahdeſ Amerikaneeteſ ſtahtſija, „un apmetohſ meſchâ uſ jaunu
dſihwi. Muſſu tuwakâiſ kaiminſch dſihwoja kahdaſ peezaſ juhdſeeſ
no mums atſtatu. Ap mums wiſapkahrt bija kahdaſ deſmit juhdſeeſ
meſch, kur daudſ ſwehru peemita, un beſ tam wehli leeli bari Indija-
neekſchu apkahrt waſajahſ. Mani draugi, kaſ wairak uſ rihteem dſih-
woja, daudſtreiſ par mums it bailigi pahrrunaja, kâ meheſ waj no
meſchoneem tiſſim noſiſti, jeb no ſwehreem ſapleſhti. Ee patſe biju
gluſchi meeriſ; tãpat ari mana ſeewina bij drohſcha un ſirdiga, kâ
wiſu labakâiſ gehgeriſ. Mums bij kahdi triheſ behrnini, un tadeht
daudſtreiſ man, no mahjahm taſhi buhdamam, lahtſchu ruhſchanaſ,
wilku kaukſchanaſ un panteru blaufchanaſ dſirdoht, ſirdſ drebeja, kad
pee ſaweem behrneem dohmaju.

No eeſahkuma wiſwairak naktſe laika muheſ ſwehru kaukſchana
gan iſtraujeja; bet pehzal apradahm. Kad ap muſſu mahju jau
kahduſ gabaluſ tihruma biju eeſtrahdajiſ un ſehtu aptaiſjiſ, tad ari
meſcha-ſwehri wairſ ne-udrihſtejahſ pee mums ta tuwoteeſ, kâ pa-
preekſchu, it kâ to buhtu ſapratuſchi, kâ tur, kur zilweſi dſihwo,
wineem wairſ naw nekahdaſ weetaſ. Pirmo gadu man weenreiſ uſ-
kriſta lahziſ un ohtreiſ panteriſ, bet ta, kâ man ohtã ſeemã weenu
nakti ſtarp wilkeem gadijahſ buht, nebiju wehli nekad peedſihwojiſ.

To rihtu bij ſaliſ un druſku ſneegſ kritiſ. Ee weenu no ſa-
weem ſirgeem apſedloju preekſch ſawâſ ſeewaſ, jo wina bij eedohma-
juſeeſ kahdaſ waijadſibaſ deht jaht uſ tuwako zeemu. Kaut ari wina
labi ſilti bija apgehrbuſeeſ, tomehr dewu tai wehli ſawuſ meſcha-
ſwehra ſwahrkuſ un ſchkirameeſ peeteizu, lai no Deewa puſeeſ ſtei-
dſahſ laika uſ mahjahm; jo nakti tahdã meſchâ daſchadaſ breeſmaſ
war uſbruht wirſu — it peepeſchi. —

Wiſu to deenu jutohſ nemeeriſ, it kâ buhtu paredſejiſ kahdu
nelaimi. Kad ſaule patlaban noerejeja un mana ſeewina wehli nebij
pahrijahjuſi mahjãſ, panehmu ſlinti un pahri piſtoleſ, jakſ-nafi un
waijadſigahſ ſchaujamahſ leetaſ, tad ſedloju ſawu ohtu ſirgu, un
behrneem peeſajijiſ, lai ne-eeſ lauka, pehdigi aiſſlehdſu durwiſ un
jahju ſawai ſeewinaſ pretim, zeredamſ, katru azumirkli wina ſatikt;
bet wehli. Jau wakareſ metahſ. Nemeeriſ buhdamaſ wairak juhdſeeſ
biju jahjiſ zaur meſcha klaijumu; jau daſchãſ buhdinaſ ſwezeſ redſeju;
tê uſ reiſ eeraugu ari ſawu ſeewinu man pretim jahjam. Wina man
ſtahtſija, kâ ſatikuſeeſ ar wezeem paſiſtameem, kaſ daudſ ko jauna
ſinajuſchi paſtahtſiht, ta kâ laika nemanohſ aiſgahjiſ. Wina bija kohti
preeziga, kâ ee eſoht pretim jahjiſ. Manſ preekſ ari bij leelſ, wina
atkal redſoht ſweiku un weſelu. Kad no ſawahm bailigahm juſcha-
nahm ſtahtſiju, wina negribeja no tam neka dſirdeht; ſmejhahſ par
manu bailibu un dſina ſawu ſirgu drohſchã prahta uſ preekſchu. Zaur
beeſu, tumſchu meſchu meheſ pilneem riſſcheem kahdaſ peezaſ juhdſeeſ
jau bijahm jahjuſchi; tẽ uſ reiſ dſirdejahm no wairak puſehm kauzam
iſſalkuſchus wilkuſ, kaſ weeneſ ohtam meſchâ atkaujahſ. Amerikãſ
wilki ir leelaki un plehſigaki neka muſſu. Pa weenam wina ne-udrihſ-
taheſ aiſkahrt zilweku, bet gluſchi zitadi taſ ir, kad tee, no bada dſiht,
rohnahſ leelôſ barôſ. To ſinadami meheſ dſinahm ſawuſ ſirguſ ar-
ween ahtraki uſ preekſchu, bet jo ahtrak jahjahm, jo tuwak wilku kaukſ-
chanaſ mums iſlikahſ. Par dſitu kalnu grawu jahjoht, kur leeli kohſi
iſplatija ſawuſ ſaruſ, dſirdejahm kaukſchanaſ itin tuwu, un tani paſchã
azumirkli ſahka kruhmôſ tſchabeht un briſſchleht. Aſtoni leeli wilki
kriſta ar wiſu makti mums wirſu. Taſ nahza it nejauſchi un negat-
doht, ta kâ mana ſeewina eeſleedſahſ un pawadu palaida wakã. Sirgſ
ſahka ſpeert un trakoht un manu ſeewu eeſweeda wilku barã eekſchã.
Wilku azieſ tumſã ſwehroja kâ kwehlainaſ ohgleſ.

Par laimi mana ſeewa krihtohſ ſwehruſ ſabaidija, un ta winai
wehli bij tiſ daudſ laika, kâ wareja mandſ meſcha-ſwehra- jeb biſela-
ſwahrkôſ labi zeeti eeſihteeſ. Tani paſchã brihdi wilki kriſta ſirdigi
wirſu manai ſeewai, man un muſſu ſirgeem. Manãſ ſeewaſ ſirgſ
winuſ ahtri aſſpehra un aiſmuka prohjam; manſ ſirgſ tiſ neſcheliſgi
ſpehra un trakôja, kâ man gruhti nahzahſ peeſluht pee ſchaujameem
riſkeem, jo ar wiſu ſpehku waijadſeja ſirgu tureht, kâ taſ ar mani
ne-aiſſkreen.

Bija breeſmigiſ azumirkliſ. Tiſ driſ kâ no kahpſchkeem tiſu
wakã, lehzu no ſirgu ſemê. Lehzoht mana ſlinte man iſſlihdjeja iſ
rohlahm un ſchahweeneſ iſſprahga. No ſlinter ſchahweena manſ ſirgſ
ſabaidijahſ un aiſſkrehja kâ ſibeneſ. Par laimi manãſ piſtoleſ un
jakſ-nafiſ bij pee rohlaſ, kâ toheſ tuhliſ wareju bruheht. Biju ta
aiſgrahbiſ, kâ zitu neko nedohmaju. Kâ ſawu mihtotu ſeewinu glahbt, kaſ
guleja apakſch tſchetreem meſcha-ſwehreem. Kâ ahrprahtigiſ, katrã

rohka turedams pistoli, lehzu paschâ willu barâ, un isschahwu pistoles, stohbru galus 2 wilkeem pee galwahm peelizis.

Par laimi abi schahweeni trahpija; divi wilki apwehlahs un walstijahs sawas asinis. Zisalkuschi krita tee ziti wineem wirsû, un preeksch manahm azihm faplehfa gabalu gabalds. Kad no sawas feewinas dabuju dsirdeht, ka wehl dsihwa un wesela, peekohdinaju, lai meerigi isturahs. Pats steigfchus peelahdeju flinti un pistoles. Zil lihdî ka to pirmo lohdi biju eelaidis, gribeju wehl kahdu willu sub- tihht nahwes ehna; bet tanî paschâ azumirkli dsirdeju wehl zitûs wil- kus kauzam, kas mums tuwojahs. Tapehz pabeidsu lahdeht sawus schaujamohs rihkus un nostahjohs pee sawas feewas, ka to issfargatu no draudoschahm breefmahm. Mufsu pirmâis eenaidneeku bars, no sawu brahtu meefahm labi pee-ehdis, aisswillkâhs prohjam weens pakat ohtra; bet jaunais bars nahza kaukdams arweenu tuwak. Es pat- laban sawu feewinu zeetaki un-labaki eetinu un pats apbrunojees no- stahjohs winai blakam; tã jau ari desmit gabali no krummeem sohbus flabinadami mums gahsahs wirsû. Mani pamantjuschi usluhkojahs kahdu brihdi ar sawahm smehrainahm azihm; tad krita ar breefmigu kaukschanu man no wifahm pusehm wirsû. Preekschajais dabuja tuh- lin schahweenu azu starpâ un apwehlahs; tee ziti, tapat kã pirmo reisi, faplehfa winu gabalds un aprija; bet man pascham nemas ne-atlika laika, par laimigo schahweenu few wehleht laimes, jo tanî paschâ brihdi maniju, ka weens besgohdis nemas nekaunejahs eezirst mandõs gurnõs sawus afohs sohbus. Es eekleedjohs, un mana feewina doh- madama, ka es jau nu buhschu pagalam, patlaban gribeja uszeltees un man nahkt palihgâ. To redsedams es winai nelahwu kustetees, un noguldiju ar ohtru pistoli sawu eenaidneeku.

Wehl man atlikahs flinte, kuras lahdiu teem ziteem nosubtiju. Zil wini us to schahweenu bij krituschî, to nesinu; bet redseju, ka schahweens teem nebij patizis; jo paschi fakla zits zitu plehst, un daschi klibodami aisswillkâhs prohjam. Ta bij ohtra brihnischkiga glahb- schana! Mans fakohs gurnõs gan lohti fahpeja; bet apraudsijis atradu, ka kohdums nebij dsich. Meerigi lahdeju atkal no jauna, liku sawai feewai uszeltees un firsniigi weens ohtru aplampdamees pateizahm Dee- wam par schehligu glahbschanu.

„Al, muhsu behrini,“ mana feewa issauza karstâ mahtes-mih- lestibâ,“ zil drihs wini buhtu warejuschi palikt fehrdeeni, tanî breefmu pilnâ meshâ! Nahz, eesim ahtri us mahjahm pee behriniem, kamehr wehl ir laiks.“

„Mums wairs naw laika,“ es winai flumigi atbildeju. „Klau- fees! tur nahkt wehl wairak no muhsu eenaidneekem; waj dsirdi?“

„Waj tad tee nahkt schurp?“ feewina jautaja drebedama.

„Tã man rahdahs.“

„Al Deews, kas tad nu lai ar mums noteek?“ waimanadama wina tahlak runaja, „man bail, ka mehõs scho trescho reisi wairs dsihwi schõ nepaliksim.“

„Zil weena glahbschana mums wehl ir,“ es winai atbildeju. „Mums jakahpj us kahdu kohku, un rihts janogaida.“

„Bet tur jau mehõs fala nahwi atradisim,“ wina atbildeja.

„Es zeru, ka nakti pawadisim. Mums ari naw nekahdas zitas glahbschanas. Mani swahrli tewi no fala tapat issfargahs, kã no wilka nahwigeem sohbeem, un es siltumu zaur kusteschanohs zil ware- dams gribu few uftureht.“

„Bet kapehz tad mehõs uguni ne-aisskuram?“ mana feewa ahtrâ, drohschâ balsi man waizaja, it kã jaunu zeribu zaur to buhtu dabujusi, bet es ar winu nebiju weenis prahtis.

„Virms, mums wairs naw laika — waj dsirdi, ka kaukschana jau itin tuwu — un ohtris, mums naw malkas; kas wehl buhtu no krituschem schagareem, gul apâksch sneega.“

„Tad Deews lai mums ir schehligõs,“ mana feewa waimanaja, „scheit zits nekõs naw gaidams, kã nahwe. Al, mani mihli nabaga behrini! Deews tas kungs neleezi wineem schini nakti palikt par bahrineem!“

Es winu luhdsu, lai nemahs drohschu prahtu. Mehõs peegah- jahm pee kahda leela kohka; es palihdseju winai tur usliht augschâ, un beidscht ari pats uslihdû. Zil lihdî kã mehõs kohka sardõs bijahm, muhsu issalkuscho eenaidneeku jauns bars bija klahht, un kohku smeh- rahm azihm kahrigi usluhkoja. Mehõs nu bijahm drohschâ weetâ, bet wifû to garu, breefmigu nakti ar fahpehm dohmajahm pee saweem ma- sineem mahjâs. Bij gaukscham auksta naktis. Es zil waredams kuste- johs, bet tomehr pret rihtu paliku til wahjisch, ka dohmaju, ka nah- wes stundina jau klahht.

Behdigi fakla gaisma aust; nekad nebijahm deenas gaismu ar leelaku preeku apweizinajuschi, kã to reij. Mufsu eenaidneeki aisslihdâ weens pakat ohtru prohjam un atstahja muhs weenus paschus. Zil lihdî kã wini prohjam bij, nolaidohs no kohka un fahildiju zaur stai- gaschanu sawus aukstohs lohzehtus. Tad palihdseju feewina no kohka semõ tikt un tã steidsamees us mahjahm.

Kahds preeks mums mahjâs pahrnahkscheem bija — kad sawus behrinius sweikus atkal warejahm redseht un tohs Deewu flawedami pehz iszeestahm breefmahm speest pee krukthim!! A. K.

! Weefigs wafars Wez-Platonõs teefas-namâ.

Peesihmejumõs no redakzijas puses: Zeen lasitaji buhs maniju- schi, ka „Latweeschu Awisõs“ netohp beeschi sinohts par „weefigeem wakareem.“ Mehõs ne buht nepretojamees, „weefigeem wakareem“; turpretim preezajamees ka tauteeschi un tautetes pakawõ sawu laiku beswainigõs preekõs. Bet mehõs ari neturam weefigohs wafarus par til swarigeem, ka ar teem pilditum awisõs. Kad Kreewu-, Wahzu- jeb zitas kahdas tautas awisõs taptu aprakstiti weefigi wafari un balles, tad teescham awischi lasitaji ne wis ween pasmeetohts par tahdu weentee- fibu, bet dasch nopeetns wihrs — pat launotohts. — Zil mehõs wispah- rigi sawu Latweeschu tautu pasihstam, tad efam pahrleezinati, ka wina nenems par kaunu, kad weenmehr nesinojam par dantscheem un par tehjofchanahm. — Tomehr schoreis eewehrosim „weefigo wafaru“ Wez-Platonõs teefas-namâ. Zeen. N. D. — s. sinotajs raksta tã:

Platoneeschu dseedataju-beedriba isrihkoja smehdeem, 2. De- zemberi, weefigu wafaru ar dseedaschanu, runahm, danzofchanu un tehjofchanu. Publika preeksch turenõs ruhmehm bija peeteekamâ mehrâ fanahkusi. Wakars aissgahja ahtri un jautri. Wezohs redseja jautri farunajotees, un jaunee danzoja nepeekusdami pee kreetnas mu- sikas. Pa brihscheem ari atskaneja kahdas dseefmas, dseedatas no turenõs kohra apaksch skohlotaja M. kã wadischanas. Pastarpahm dsirdeju daschas eewehrojamas runas. —

Frischmana kã runaja par dseedaschanu, ka ta esohht kohpjama — atgahdinadams, ka muhsu fentschi ari esohht bijuschî leeli dseefmu mihlotaji, kuzi gandrihs katru darbu ar dseefmahm eefahkuschi un pa- beiguschi, un ka tagad esohht par to jaruhpejahs muhsu tautas skoh- lahî, ka dseedaschana tiftu starp Latweeschem kohpta, u. t. pr. peeminedams, ka lai gan wehl Wez-Platoneeschi pastahwigu skoh- las-namu lihdî schim ne-esohht usbuhwejuschi, tad tomehr tas labums wineem buhschoht, noskatitees no ziteem skohlas-nameem, un daschas pahrlabofchanas, kas wehrâ leekamas, pee sawa skohlas-nama eetai- fehm warechoht eewehroht, — wehledamees, ka tilai weenprahtiba starp wineem pee jaunâ skohlas-nama zelschanas walditu, jo ko preeksch skohlas isdohdoht, to noleekoht us wislabakeem augteem preeksch au- gumu augumeem. —

Wehlaku runaja Elij kã, falihdsinadams zilweku likteni ar fapni, jo zilwekus liktenis wadoht zaur preekeem un behdahm, bet wini tahs aismirsoht gandrihs til pat ahtri, kã fapni. Tapat liktenis wadoht tautas daschadi un it ihpaschi wadijõs Latweeschu tautu, kuru esohht muhsu fentschu laikõs gruhts liktenis speedõs, bet ko ta jau tagad, gandrihs kã fapni, esohht aismirjusi. Par to nahkotees pateiziba muhsu wifuschehligam Keisaram, kas mums dahwajis brihwibu, un ka mums tagad eeksch brihwibas wajagoht kohpt tehwijas, tautibas, un tuwaku mihlestibu, jo brihwâ gaisâ tilai warohht swabadi dwaschoht.

Tad wehl runaja Mufmana kã par jautribas kohpschanu, pee- minedams muhsu fentschus, ka wini, gruhtus darbus strahdajoht, to- mehrr bijuschî jautri, un ka Platonõs-upes peekrastes skaneht skane- juschas no dseefmahm, it ihpaschi Zahnu wafarâ. — Bet esohht ari bijuschî laiki, kuzõs Platoneeschi mas esohht kohpuschi jautribu, tã ka tad bijis ja-apmekle kaiminu isrihkojumi; bet nu tagad esohht kahds pulzinsch Platoneeschu fabeedrojees, un lai gan daschadi kawekli esohht bijuschî zelâ, tad tomehr til tahlu jau tiluschî, kã esohht warejuschi scho weefibas wafaru isrihkoht.

Pateizamees Zums, zeenijami runataji, kas Zuhõs til eewehro- jamas leetas preekschâ zehlahht; puhlejatees ari wehl us preekschu; sel- mes jau netruhks.

Wispahrigi isrihkotajeem ir japateizahs; ar kahrribu wareja gan- drihs ar meeru buht, ja tilai preekschneezi buhtu wairak sawu weh- ribu greesufi us smehleschanu; lai gan weenâ weetâ bija usrakstihõs „Smehleschana nau atwehleta,“ bet tomehr smehleja wisõs ruhmes, tã ka nesmeketajeem, un warubht ari muhsu „flaistulehm“, tas gan newareja patikt. Jo tahdõs masõs ruhmes, kur til dauds zilweku ir

Kohpâ, newar buht itir ihrs gais, un ja nu wehl to ar duhmeem samaitâ, tad tatschu ir weselibai skahdigs un traugè jautribu. Schè jafaka ar zeen. runataja wahrdeem, ka „brihwâ gaisâ tikai war swabadi dwafocht.“

No kahda apgabala par kahda wihru-kohra dseedaschanas wafaru.

Kad dseedataji un ari ziti weesi bij fapulsejuschees, kohra wadons tureja runu, kurai bij par kohdolu „mahkfligâ dseedaschana un winas kohpschana“. — Dseedataji dseedaja: „Deems, fargi Keisaru!“ Ohtru runu tureja zits kahds lungs, Latinu un Greeku teikumus beeschi ween eepihdams, kurei pee klauftajeem atrada mas peemihlibas. Tad wihru-kohris dseedaja: „Deems, swehti Latwiju!“

Kad nu kohra wadons bij til dauds runajis par „dseedaschanas mahkslu“ un atkal par mahkslu un winas kohpschana, tad ari greefahm wairaf wehribas us wadona un dseedataju darboschanohs schini „mahkslâ“. Mehâ fenaf bijahm eeradufchi dsirdeht, ka „pirmee fohiti“ jo gruhiti; bet tè rahdijahs, ka „pilnigi mahkslineeti“ stahw muhsu preekschâ.

Waram leezinaht, ka wisi ziti dseedaschanas wafari nau bijufchi til bagatigi pufchloti ar „eedohmatu mahkslu“, bet ar kohschu harmonigu dseedaschana. Schai dseedaschanai no harmonijas fatura nebij neneeka nomanams. Tapehç buhtu labi, ja darbu eefahkdami runas par mahkslu leekam pee malas, bet wispirms puhlejamees panahkt to, kas ihsti muhsu darba pamats un usdewums. Dseedaschana nau zits nelas, ka glihtu flanu harmoniga faskana. Râ pee musikas ir daschadas instrumentes, ta pee dseedaschanas daschadi balsu flani. Ja weens fahk fijoli mahzitees, ohtris klarneti, treschais trompeti, zetortais basu, tad ihsti waram eewehroht, kahdi nejauki kweezeeni un ruhzeeni is tahdahm instrumentehm ir dsirdami. Pee tahdas eefahkuma mahzibas ir ta wislabakâ, flanakâ instrumente it kâ faplihsis grahpsis, kad schni ar sprunguleem dauusa us wina malahm. Waj tad nu buhs pareisi, ja weendâ musikas kohra wadons tahdus instrumentu flanus jau kohri fastahdihs un lîks kahdas medijas jeb „operas gabalus“ eedulbereht, un ar to isrihkohs konzertes? Bateesi gan nè! —

Saba musikas isglihtiba ir zaur daudskahrtigeem puhlineem panahkama; bet tee daudskahrtigi puhlini bes harmonigas mahzibas un fapraschanas atnesihs mas ko laba. Ja mehâ schi minetâ kohra dseedatajus tuwaki apluhkojam, tad mums jadohd leeziba, ka dseedataji dseedadami newar harmoniju fadabuht, jo winu isrihzneeks pee tam sawu ismanibu mas isleeta, jeb neproht katrai balsij rahdiht zetu. Ja nu kahdam kohrim harmonijas pawisam truhkt, tad jajautâ, kur tad nu to „mahkslu“ lai isleeta? Bes harmonijas, un pee tam wehl grubtas dseefmas dseedoht, — isnahks — kahposti un putra. Tagad maname, ka dauds jauni dseedaschanas kohri peedstimufchi un ir gatami us nahkamu wafaru Nihgâ wispahrigos dseedaschanas-swehtkos israhdiht sawu „mahkslu“ un warbuht wehl pee dseefmu kara nemt dalibu. Waj nebuhs dascham ja-issanz: „Antin, kur palika stabulite!“

Ja ihsumâ esmu par scho minetu dseedaschanas wafaru sinojis, tad tikai esmu ispildijis daudskahrtigu wehleschanohs; jo schinis laikds pahrspreedumi nau smahdejami, ja negribam schohs laikus, pehz minetâ zeen. Kohra wadona lga runas, peelihdsinaht — wezeem laikeem. —

300 Tomehr labu zeribu nesaudefim un fazisim, ka ikkatris eefahkums ir grubts — tas ir, ja mehâ to paschi atsihstam un neturamees par jau gataweem „mahkslineekem“. Minetam dseed-kohrim ir daschi kreetni spehki, kurei ar uszihtibu grib ko labu panahkt; zerefim, ka nahklotnè pateesi peedsihwosim kreetnu dseedaschana. — Us to wehlam dauds sekmes un laimes!! — Kahds weesiâ.

Drupas un drufkas.

Dohmaht dara leelu, bet just bagatu.

Kas labus zilwekus mihlè, newar buht pawisam samaitahs.

Atreebschanahs ir falda — ta dasch fala, — bet allasch ruhkta, kad ir padarita

Preezigs prahts palibdi dauds; ko preezigs dari, tas isdohdahs. Preezigi zilweki ir — ne tikai ween lainigi, bet ari labi, bes eenaida un suhdifchanahs. J. S. L.

Kur spihd smaiddi,
Tur naw naiddi;
Dufmigs newar saldi smeetees. G. W.

Keisara pehdigais preeks.

Behtrainâ laikâ, 1725. gadâ, brauz kahda laiwa ar saldатеem no Kronstates us Lachtu. (Lachta ir zeems Behterburgas tuwumâ.) Retahkt no Lachtas tapa laiwa usdihsta us seklumu. Zars Behteris Leelais bij toreis zeemâ un suhtija tuhliht ohtru laiwu palihgâ. Tomehr wisas puhles bij weltas; laiwu newareja nodabuht no sekluma. Jau daschi bij no witneem eeranti juhra un til pussdihwi iswilkti malâ. — To newareja Keisars ilgaki pazeest. Ahtri eelehzihs laiwâ steidsahs pats palihgâ. Bet ar laiwu wareja nelaimigeem pee-eet til us kahdeem fimts fohsteem, jo uhdens bij par seklu; tas tomehr Keisaru nekaweja. Bes ilgâs apdohmaschanahs Zars eelehza uhdeni, aisbrida lihdi nelaimigeem un pats palihdseja nostumt laiwu no sekluma.

Lai gan Behterim bij stipra daba, tomehr tas tapa sawas palihdsibas upurs.

Laiwu un saldatus glahbdams Keisars sa-augstejahs un nomira. Nahwei jau tuwojotees, Keisars issazija sawu firds-preeku par to, ka tomehr esohkt isglahbis 20 zilwekem dsihwibu. —

Newihstama rohse.

Jau bahrgais rudens klastu;
No kohkeem lapas birst.
Bet sawâ firdi matu —
To, kas nekad newihst.
Jau rohsties, kas kohfschi
Lihdi schim wehl seedeja, —
Tohs bahrgâ fala mohza,
Tahm seedus birdina;
Bet weenu rohst sinohs,
Kas seed wehl kohschumâ;
To bahrgâ fala nemohz,
Neds seedus birdina. —
Ta rohstie ir meitin',
Kas seed eelsch kambara;
Jo flaksta ta par wisahm,
Kas seedej' dahrsinâ!
Ak, kaut scho rohfi flakistu
Es nopluhkt drihktetu!
Pee luhpahm to peespeestu
Un saldi skuhpstetu? —

Rihdus Andrejs.

Atbildes.

A. D. S. Nenemeet par laumu, ka gala wahrdus no Suhfu laipnâ sinojuma lastajeem nepasneesam, jo

1) dasch gandrihs waretu dohmaht, ka nebuhs mahzitees, neds ari rimahkt zitu kahdu sweschu walodu; un tomehr neweena waloda mums nau par laumu neds par skahdi.

Kahds walodas profesors sata: „Kas tikai weenu walodu proht, tas neproht neweenas.“

2) „Weedribas“ un „weefigee wafari“ ir jafchli: „beedribas“ wajaga buht apstiprinatahm statutehm jeb likumeem; „weefigos wataros“ laudis til ta fapulsejahs — wehl papreezaschanahs.

3) Neweens Latweeschu beedribas mehrkis newar buht, Latweeschu firdis mihlestibu us Latweeschu tauru „radih“, bet to jau „radito“ mihlestibu kohpt un sehmeht. „Radischana“ ir ta „Raditaja“ darbs!

4) Labi nesaprohtam to teizeenu: „Pee Latweescheem tikai war jautris buht Latweetis“! Bezgo gadu pawadijufchi, apfweizinasimees jaunajâ gadâ pee jauna kohpiga darba.

Semkohvim A. W. Notifikums, par kura sinojumanu Jums pateizamees, ir til nejauts, ka labak atstahsim ne-eewehrotu.

A. Kontegut. Baldeceps par rakstu, kura rohnahs daschas eewehrojamas dohmas. Bet kad nu sinotajam, ka manams — ir bijis labs un nopeetis noluhks, tad nedohimees kara. Weenmehr ja-ihchli, waj kahds zaur sawu sinojumu grib sehmeht ko labu, jeb ko laumu. Paschi buhjeet peedsihwosufchi, ka ar „mineto buhschana“ daschreis ta ne-eet, ka wajjadsetu eet. Tapehç naw smahdejam, ka par „tahdu leetu“ wispahrigi wahrdu neminoht, „Wiwises“ runâ. Balistikim jaunâ gadâ pee wezâ meera darba!

Sludina fchanas.

No Deel = Wirzawas mahitaja pagasta-walbes teel sinams darihts, la pagasta weeneeku-pulks ir noipredis, ta ja fchi pagasta galwas-naudas makfataji pee laika, tas ir lihbi **1. Janwarim 1880. g.**, jawas frohna un pagasta-nodohschanas ne-afsmatfahs, tad wineem 1 rub. wairaf jamatfa. Preefsch nahfofcha gada tas termiafch ir isliktis no 10. Nowembera lihbi 1. Dezemberim; pehz tam 1 rubl. wairaf jamatfa.

See tam teel ari zitas pagasta- un mui- fchu waldbas luhgats, neweenu fchi paga- stas-lohzeelli nepeetureht bef pafes jeb gal- was-naudas kwitanzes. (S. W.) Pag.-wez.: Wahfche.

Kad fcheijenes Schittu-mahju fainneeks, **Jehkabs Schittke**, Nowembera mehneft f. g. ar nahwi aif- gahjis, ufaizina Bausfas frohna pagasta- teefa zaur fcho wifus nelaita parahdu- dewejus un parahdu nehmejus, wiswehla, tais lihbi **17. Janwarim 1880. g.** furefch par weenigo isflehgichanas-terminu noliktis, fcheit peeteiktetes, jawas prafifcha- nas ufdoht un parahdus peemeldeht, jo wehlat nefahdas parahdu prafifchanas ne- klaufifs un parahdu nehmeji likumiga ftrahpe kritifs.

Bausfas frohna teefas-nama, 7. Dezem- beri 1879. (N. 1288.) Preefschfehdb.: G. Schlesing. (S. W.) Strihw.: G. Toepffer.

No Firds-Pedwahles pagasta-teefas teel wif, kam lahbas taifnas pretrunas buhtu pret pee fr. Pedwahles peederiga wale- neefa, Jehkaba Kadika, dehta, wahrda Frij- zis, adopterefchamu, — dfin. 3. Julija 1870. g., — no pee fchi pagasta peederiga Jana Stadika ufaizinati, to 4 nebelu laika un febatais lihbi 19. Janwarim 1880. g., fche peenest, jeb pehz flufu zeft.

Fr.-Pedwahle, 20. Dezem. 1879. (N. 49.) Preefehdb.: F. Almen. (S. W.) Teef.-ftr.: C. Blumberg.

Kad pee Afupes pagasta peederiga Ifse Dammberg to tapat fche peederigo Frijzi Ahbel, Kristapa un Zuhles dehtu, behrna weeta peenehmufi, tad teel no Afupes pa- gasta-teefas wif, kam lahbas likumiga eerunas buhtu pret mineto behrna peene- fchamu (adopterefchamu), zaur fcho ufaizi- nati, tahs wiswehlatais lihbi 5. Janwa- rim 1880. g. fche peenest, jo wehlat uf- tahdahn eerunahm wairf netifs klaufifs, un adopterefchana tiks par likumiga gel- digu eefatita.

Afupé, 4. Dezem. 1879. (N. 107.) Teef.-preefschfehdb.: P. Reimis. (S. W.) Pag.-ftr.: G. Grünberg.

Divu ftohlas-mahju buhwefchana tiks 17. Janwari 1880. g. pee Dignajas pagasta waldbichanas mafafcholiichanas ufdohta, un teel tapehz wif tee, kas fchahs buhwefcha- nas ufneent grif, ufaizinati, fchini deenú ar wajjadigeem falogeem pee fchifs waldbi- fchanas meldeetes. Plahnis, anfehlags un buhwefchanas-nollhgums ir ildeenas fche rebjami. 3

Dignaja, 18. Dezem. 1879. (S. W.) Pag.-wezafais: F. Swannitaj. Strihweris: F. Stante.

No frohna Mattules pagasta-teefas teel wif, kam lahbas taifnas pretrunas buhtu pret pee Mattules peederiga Puhru-mahju fainneefa, Frij Freyman'a, dehta, wahrda Kriechus, adopterefchamu — dfin. 31. Au- gustu 1878. g. — no pee fchi pagasta pee- deriga waineeft, Roberta Schwohr'a, uf- aizinati, to 4 nebelu laika, un febatais lihbi 11. Janwari 1880. g. fche peenest, jeb pehz flufu zeft. 3

Mattules teef.-nama, Tojatós, 17. Dez. 1879. (N. 170.) Preefschfehdbetajis: F. Grünhof. (S. W.) Pag.-teef.-ftr.: C. Blumberg.

Kad pee Strundas pagasta peederigo lau- lato draugu Ans un Ifses Dumbura dehtu, Furi Dumburu tapat pee Strundas pagasta peerafifchifs Krift Subans, furam neweena meefigu behrna nau, preefsch wair- raf ta 12 gabdem behrna weeta peenehmif, ta tas ifmekleschamu ifrahdihts, teel wif tee, kam lahda eeruna pret fcho behrnu peenehmichamu buhtu, no Strundas pagasta- teefas ufaizinati, pee wineas tai 17. Jan- wari 1880. g. gada furefch par weenigo un isflehgichanas terminu noliktis, peemeldeetes un janus eemeflus ufdoht, ar to peetohdi- nafchamu, ta febat neweens wairf netifs klaufifs, bet muhfhiga flufuzeechana tiks uflita. 3

Strunda, 17. Dezem. 1879. (N. 1002.) Preefehdb.: F. Ansberg. Strihw.: G. Uecker.

If fpehta nahfufcha fpreeduma grunti ir Krohna-Wirzawas pagasta-teefa 1876. g. fcheijenes Sprihschu-Mufchu-mahju fain- neeku, Jani Erdmani, tadeht la nefahrtigi fawu mantu iffchlehdrejis, no mahju-waldbi- fchanas atlkufi, un un kauschu ftrihdus likuma 508. § grunti zaur fludinajumu no 27. Nowembera 1876. g. par fchlehdroni atfinufi un iffludinajufi; bet kad nu Janis Erdmanis tai laika fawu fchlehdrido dfiniwi atftahjis un labojees, ta ari galwineekus peewedis, ta pars fahrtigi fawu mahju- fainneezibu wedifs, tad dara fchi pati pa- gasta-teefa, dibinajotees uf kauschu ftrihdus likuma 511. §, wifew, kam wajjadfags, zaur fcho finamu, ta preefschminetais fludinajums teel atfaufts, un Janis Erdmanis par tahdu atfifhts, tas pars war waldbiht fawu mantu un mahjas ifweenú weeta un wifhe. To lai teel wehral! 3

Krohna-Wirzawa, 7. Dezem. 1879. (N. 1129.) Preefschfehdb.: D. Sierinfch. (S. W.) Strihw.: G. Wahren.

Pehz tam kad fcheijenes pagasta-lohzeellis, pagasta nabags

German Friedrich Wuth's, zaur nahwi aifgahjis, Jaun-Auzes pagasta- teefa, norahdidama uf Kurfemes femneeku likumu 124. pantina, zaur fcho ufaizina:

- 1) tohs nesinamohs nelaita Wuth'a man- tineekus, lai tee febatais gada un feschu nebelu laika fcheit peeteizahs un jawas mantofchanas-teefibas peerahda, jo febat netifs neweens wairf klaufifs;
- 2) wifus un latru, kam buhtu prafifcha- nas pee nelaita mantibas, jeb las buhtu nelaitim parahda, lai tee fe- batais lihbi **13. Februarim 1880. gada** fcheit peeteizahs, — pirmajee ar jawahm prafifchanas-teefibahm, beidjamee deht parahdu atlkufifina- fchanas.

Prasifchanas, kas nebuhs peenestis lihbi augfcha noelktam terminam, netifs febat peenentas, un parahdneeki tiks pehz li- kuma ftrahpeti. To lai teel wehral!

Jaun-Auzes pagasta-teefa, 13. Dezem- beri 1879. (N. 47.) Preefschfehdb.: K. Neuland. (S. W.) Pag.-teef.-ftr.: Fr. Seidenberg

Mundales pagasta-teefa dara zaur fcho finamu, ta wina 28. Janwari 1880. g. fcheijenes Brentifchu-Schluburu-mahjas **1 firgu, 1 ftapi, 1 ratus un daschadas fainneezibas-leetas** wairafcholiichana pret tuhlt mafu pah- dohs.

Mundales pagasta-nama, 19. Dezem- beri 1879. (N. 1313.) Preefschfehdb.: G. Wefsmann. (S. W.) Strihw.: M. W. Blum.

Mundales pagasta-teefa dara zaur fcho finamu, ta wina 7. Janwari 1880. g. fcheijenes Gailifchu-mahjas

zuhfas, ratus un labibu wairafcholiichana pret tuhlt mafu pah- dohs.

Mundales pagasta-nama, 19. Dezem- beri 1879. (N. 1315.) Preefschfehdb.: G. Wefsmann. (S. W.) Strihw.: M. W. Blum.

Mundales pagasta-teefa dara zaur fcho finamu, ta wina 24. Janwari 1880. g. fcheijenes Umulu-Krastolu-mahjas

ratus, ragus un lamanas wairafcholiichana pret tuhlt mafu pah- dohs.

Mundales pagasta-nama, 19. Dezem- beri 1879. (N. 1309.) Preefschfehdb.: G. Wefsmann. (S. W.) Strihw.: M. W. Blum.

Mundales pagasta-teefa dara zaur fcho finamu, ta wina 21. Janwari 1880. gada fcheijenes Stufchenu-mahjas

zuhfas, aitas un daschadas fainneezibas-leetas wairafcholiichana pret tuhlt mafu pah- dohs.

Mundales pagasta-nama, 19. Dezem- beri 1879. (N. 1311.) Preefschfehdb.: G. Wefsmann. (S. W.) Strihw.: M. W. Blum.

Keegeli un falki ir atfal dabunami Wittenheim-Sufejia, Kluffes aprinki.

Vini, pakulas un willa teel wehpta, ta ari fpalwas pluf- tas Jelgawas feew eefchu-zeetuma.

Kad pee Mundales peederigs laulahs pahris, **Jahnis un Greeta Pranka**, pee fchi pagasta peederigo laulato draugu, Jahna un Annas Rula, dehtu, Jahni, dfin. 8. Merza 1873. g., behrna weeta pee- nem, tad teel wif, kam pret fchahdu pee- nemfchamu lahbas eerunas buhtu, ufaizi- nati, tahs lihbi 5. Merzam 1880. g. pee fchifs pagasta-teefas peenest, jo pehz fchi termina neweens wairf netifs klaufifs, bet darihts ta likums pawehl.

Mundales pagasta-nama, 19. Dezem- beri 1879. (N. 1319.) Preefschfehdb.: G. Wefsmann. (S. W.) Strihw.: M. W. Blum.

Wifew teem, kureem lahbas eerunas buhtu tam preti, ta pee Gleijas pagasta peederige Indritis un Trihne Sihle pee- nem behrna un mantineeka weeta (adop- teere) Anfcha un Annas Struhmina dehtu, wahrda Mahrinfch, ir febatais lihbi **21. Februarim 1880. g.** fchahdas pret- runas pee fchifs pagasta-teefas japeenefs, jo wehlat netifs neweens wairf klaufifs. Gleijas pagasta-teefa, 29. Now. 1879. (N. 318.) Preefschfehdb.: A. Sihle. (S. W.) Teef.-ftr.: F. Fr. Gaaje.

No Jaunjelgawas pilsehta-walbes teel sinams darihts, ta **ffohlneem**, kas grif eefattees

augfataja **pilfehta ffohlá**, japeemeldejahs lihbi **7. Janwarim 1880. g.** pre ffohlotaja Uttendorf'a Iga, un no tahs deenas pee infpektora Lang'a Iga. — ffohlneem ir japeenefs: ffohlas-leejiba, krusamú un batu-fihme. Mahziba eefahf- fees 10. Janwari 1880.

Jaunjelgawa, 11. Dbr. 1879. (N. 412.) Pilfehta-galwa: D. Schulz. Pilfehta-sekreteris: Schabert.

Pilsmuifchas pagasta-walde (Bausfas aprinki) ufaizina zaur fcho wifus tohs, kuri gribetu no fcheijenes un no Bausfas pil- suniga pagasta jaunelama **ffohlaf-nama buhwi** ufneentes, fcheit uf 11. Janwari 1880. g. nolikto weenigo mafafcholiichanas-terminu atnahlt un jawas mafafcholiichanas ufdoht. Klafhtafas finas par mineto buhwi war la- tru deenu eefatitit fchifs walbes kanzeleja.

Pilsmuifchas teefas-mahja, 8. Dezem- beri 1879. (N. 517.) Pag.-wez.: F. Riefmann. (S. W.) Rastu-wed.: G. Toepffer.

Mattules pagasta-teefa ufaizina wifus tohs, kam pret lo lahda likumiga eeruna buhtu, ta pee Mattules peederigs Andrejs Feldman's pee fchi pagasta peederigo An- dreju, Behtera Feldmana dehtu, ihfta behrna weeta peenem (adoptere), lihbi 18. Janwarim 1880. g. jawas eerunas fchepat peenest, jo wehlat notifs, ta Balt. pr. lit. 185. art. to pawehl.

Mattules teefas-nama, 21. Dez. 1879. (N. 187.) Preefschfehdb.: F. Grünhof. (S. W.) Pag.-teef.-ftr.: G. Blumberg.

Mattules pagasta-teefa ufaizina wifus tohs, kam pret lo lahda likumiga eeruna buhtu, ta pee Mattules peederigs Janis Salbeneeks pee fchi pagasta peederigo **Gwaldu**, Kriechus Salbeneeta dehtu, ihfta behrna weeta peenem (adoptere), lihbi **18. Janwarim 1880. g.** jawas eerunas fchepat peenest, jo wehlat notifs, ta Balt. pr. lit. 185. art. to pawehl.

Mattules teef.-nama, 21. Dezem. 1879. (N. 174.) Preefschfehdb.: F. Grünhof. (S. W.) Pag.-teef.-ftr.: G. Blumberg.

Sludinajums.

Man ir gohds zaur fcho finamu dariht, ta **fawu bruhfi** efmu ifnohmajis **Eugen Zander'a fun- gam**, un luhfju, fawam palat-nahzejam tapat labpatifchamu un ufizibu parahdiht, ta man.

Jelgawa, 2. Dezem. 1879. **G. Chr. Pultroc's.**

Aifrahdidams uf augfcha min. fnojumu, man ir gohds zemifamaj publikai finantu dariht, ta es fenata rahtstunga G. Chr. Pultroc'a funga bruhfi efmu nomohma- jis, un to tagad sem tahs firmas

„G. Zander's. G. Pultroc'a bruhfi“ tahlat wedifchu, un ta mans leelafais uf- dewums un zenschanahs buhs, zeen. publi- kai fchai fina pa prahtam iftalpoht. 3

Jelgawa, 2. Dezem. 1879. **Eugen Zander's,**

War finu

Saldu appabalam, la efmu Salbus meefinú, Hamster'a nama, eepretim Salbus teefas-namam,

fedlineefa amata-iftabu ceriftejis, un apfohtu wifus tai amata ftri- tofchahs darbuz par mehrenahm zenahm uf to labato wifsi, pee laipnigas apdeenescha- nas, paftrahdiht; ta ari uf pagehrefchamu efmu mahjas ftrahdiht.

Saldu, Dezem. 1879. 3

Ar zeenifchamu **Theodor Zander's,** fedlineefs.

No Kulbigas wirfpilsteefas teel zaur fcho wifew sinams darihts, ta pee wineas 21. Janwari 1880. g. **v. Behn'a** noh- mas-teefibu zejia uf frohna

Waures-muifchu wairafcholiichana tiks ifdohta, un ta iffoh- lifchanas-nollhgums jau preefsch iffohli- fchanas-termina war dabuht eefatitees tik- lab pee barona v. Behr'a Strikes-muifcha, ta v. Behn'a aiftahfahs mantas kuratora, ta ari Kulbigas wirfpilsteefas kanzeleja.

Kulbiga, 7. Dezem. 1879. (N. 2189.)

Kulbigas wirfpilsteefas appabala, Kul- bigas aprinki, netahfu no Lipalku bahnigas efofcha muifcha

Platgale

ar 407 buhrweetahm flaidras aramas femes tiks **1. Februarim 1880. g.** pe Kulbigas wirfpilsteefas wairafcholiichana **pahredohta.**

Iffohliichanas-nollhgumi ir eefatami Kulbigas wirfpilsteefas kanzeleja un pee oberhofteefas adwofata **v. Güllerdem'a fga** ufpupte.

Zarnikawas

pagasta-waldbichana dara zaur fcho finamu, ta **21. un 22. Janw. 1880. g.** tiks **Ribga, „Uftiga“** weefniga, pafes pret nodohfchamu atlkufifmafchamu pahrmihfas. Deht pag.-rullu pahrafifchichanas teel uf- dohts, katram no jawa mahitaja wifas jawas familijas mezummu peenest; kas tam pretofees, ar to tiks pehz likuna darihts.

Pag.-wez.: M. Behterfon.

War finu

teem, kas wehletohs namu grun- tes pirft.

Wif tee, kuri wehl tikai fchini gada no manis namu gruntes uf mana aplohta (pretim Wierofela bohdei, pee tahs eelas, kura uf juhmalai ifwed) weht, dabu, tik- lihbi ta wini jahf buhwefht, wifus buhwes- materialus uf parahda, un tiks katra fina no manis uf to labato babafifiti.

Tahda wifhe buhs katram eefpehjam, namu, ehrebergi jeb zitu tahdu ehfu bei wi- fahm tahlatahm leelahm ifdohfchanaht un mafcham ufzelt, tadeht ta es fteegelus, baltus, dehtus u. z. if manas buhwes- materialu fchredohstamas uf tik ligu laiku aifdohdu, lihbi kamehr tee, kuri no manim gruntes-platfchus pifufchji, fawu buhwi apafchajunta dabujufchi, kur tad wini if fcheijenes bautahm war nauha afneent un fawu buhwes parahdu nolihdinaht.

Gruntes-platfchu zenas uf mana aplohta aprehfimu jo lehti un aifdohdu ar labem nollhgumeem uf peezeem gabdem; **tikai tee, kuri fchini gada** no manis gruntes weht, bauba fcho labumu, tadeht ta es fchini gada wifus gruntes-platfchus weh- lohfs pahredoht, lai waretu pehz tam apreh- fmaht, zil dabuf buhwes-materiala man pirzeem jadohd un jafagahda, lai waru wineem, tiklihbi ta buhwes ufahf, wajja- dfigo materialu uf finamu laiku aifdohf.

Tuwatas finas mana kantori. 7

G. R. Sakowski's, Weepaja.

Jannas

uhdens-fudmalas, uf 4 gangeem, ar buzmafchinehm, 14 wef- tes no Weepajas difjelaf-tanzijas Weef- fchui, Rairifchki muifcha, ir uf 12 gabdem ifnohmajamas. Tuwatas nollhgums war dabuht finahf zaur mineto fudmalu ihpafch- neeku **Syrutowicz'a fgu.** Abr. pr- Weefschui.

Kautini, dšihwojeet wesele; dšihwojeet meera, dšihwojeet gohdā!

A. von Esfander.

Zaur scho daru sinamu, ka tagad ar manim war dabuht runaht:

Rihts — no pulstien 7—10. Pehpusdeenās — „ „ 4—5.

Mans dšihwoleis atrohdašs fšihwer-eelā Nr. 1, pretim Zeh'a hotelim. Jelgawā, 19. Dezbr. 1879.

Dr. C. Jensen,

Jelgawā (šitr. ahris Stur-stem-muišchā.)

Sludinašchana.

Wifeem jaweem wezem draugeem un fundehm, un it ihpachi semnee-keem, daru zaur scho sinamu, ka es jawu wezo dšihwes-weetu „Jerusalem“ no 1880. g. Jaun- gada atstahju, un no-eeschu us leelo eelu Nr. 62. Zuhdu it mihti, ka lihds schim, ta ari tai jaunaja dšihwes-weeta ar fawahnu laipnigahm apmekleschanahm mani pagohdinah.

W. Rohpman's.

Beec Stuhres-muišchas peederigs

Bohtu-krohs

ar prahweem laukeem ir pahrdohdams. — Slahtatas sinas war dabuht Jelgawā, upes-eelā Nr. 11.

Sturstem-muišchas

Lafcheneefu-mahjas

ir us renti dabufamas; slahtatas sinas pee Jaun-Platonas Meeschetu jaimneeta.

Muišcha pahrdohdama.

Wolintijas gubernā netahlu no pilsetas dšehzela stanžijas, Lutera basnizas, Wahzeechu kolonijas ar loti labeem no-lichumeem.

Turklaht melle pirkt Kursemē netahlu no Leišču rohbeschahm, no pilsetas un no dšehzela stanžijas lahbas leelas mahjas waj lohpu muišchu ar mešchu. Treščahs peršonas par fawedeju negrib.

War nošigumeem tuwatas sinas isdohd Jelgawā pils-eelā Nr. 24 ebrbergti pee Moreika, no pulstien 2 lihds 4 pehz pus-beenas.

Diwi istabas

preeksch fšohneekem teel ihhretas pretim Latweeschu basnizai, leelajā eelā Nr. 49, no Dannishewka.

Jaunekli,

kas grip eemahzitees ehrgetu un flaweeru-spehlescham, war melbetees Jelgawā, fšihwera-eelā Nr. 43, sehta, pee fšoh-lotaja S. Zenschewit's.

Wifeem teem, kas bohna Jelgawās realskohlā par fšohleneem

titt usnenti, teel zaur scho sinams darists, ka preeksch tam usnemšchanas laiks ir nolits us 7. Janwari 1880. g. Unemšchanas ešams tiks 8. Janwari f. g., pulstien 9ds no rihta, noturehts. Zape-nejs ir: bafu-, krusamā- un fšohlasšime. — Lauzineekem bes tam wehl ja-ufrahda no jaweem pagasteem atlaischanasšime, kas leezina, ta ir atlaisit us fšohlu-ahmeklescham. Wehlatas peemeldešchanas bubs weltigas un netiks peenemtas.

Stohlu-inspektors: Kuhlberg.

Wahzu elementar-fšohlā,

Jelgawā, paštes-eelā, blakam paštes-stanžijai, tur šipri kreewiski mahja, mahziba šahf-sees 7. Janw. 1880.

Stohlotajs Seewald.

Behrni,

puiseni un ari meitenes, kuri Jelgawās fšohlas apmekle, teel apalsch labas usra-dšichanas ruhme un ari koste peenenti. — Slahtatas sinas dabuhu Annas-eelā Nr. 1, ehbergti, augšcham, šarv paštes-namū un katolu basnizu.

Pensioneri

teel usnenti Jelgawā, leelajā eelā Nr. 21, pee Schwarz'a luga.

Original schujamahs machines, ar rohkahm un lahjahm dšenamas,

peedahwā us galwofschanu

J. Friederichs,

Jelgawā, paleijas-eelā Nr. 3.

Bez-Sauls Paulines-muišchā un Mas-Saulē teel ta muišchas seme

isnohmata mafatōs gabalōs. Nolihschana turpat katrā deenā.

Wifās schinis fšohlās bruhšejamahs

fšohlās-grahmatas

ir lehtōs un šiprōs wahfōs eesetas un dabunamas

Ferd. Besthorn'a grahmatu-bohdē, Jelgawā, paleijas-eelā Nr. 2.

Schinis laifōs, kur Latwju tauta jo deenas jo wairaf attihstahs, iglhtojahs un us augšchu dohdahs, kur Latwju meitinas ari wairs nemechš lauku uswalkā us weeshahm, ballehm un gohda-deenahm eet, bet dienahs wairaf pehz pilsetu mohdehm gehrtees, tur noschelojama leeta, ka Latwju rakstneezibas laukā tahda laikraksta truhst, kas waretu schim noluhstam talpohr, sinas un musturus nešdams par wifahm mohdehm. Kad nu jo gruhti bes tahdahm awiſchm istitt, un muhsu jaunawahm, scho truhstumu newarohht peezeest, ir jater pehz

Wahzu laikraksteem,

tab buhtu no wisseem tahdeem eewehlejams schis

Wahzu laikraksts:

„Die Modenwelt.“

Ar nobildejumeem pufschōhts laikraksts preeksch drehbju-mohdehm un rohkas-darbeem; wifsch isnahf pahri par 275,000 eksemplarōs.

Minetais laikraksts, kas isnahzjis 1. Oktoberi 1865. g., deen' no deenas jo wairaf eesafnojahs un ir wifur fšohderenehm nepezeeschams, mihtsch draugs un padohmas-dewejs wifās fšohdereschanas = leetās. Wifsch isnahf it mehneschus diwōs nummurōs ar weenu schuites-musturu peelikumu, tas ir par gadu 24 nummuri ar wiswifadahm mohdehm un rohkas-darbeem, kas šatur lihds 2000 nobildejumas un nummeem zaur tili u. t. j. pr.; grihdas-detu-, adameem-, tamborejameem-, tihlu-, maf-glu- un rahmju-darbeem, pulehm no papihra, willas u. t. p.; — beidsoht ari tanis atrohnam apraksti un sinas par drehbju-mohdehm. Gada-gahjumā isnahlojchee 12 peelikumi šatur lihds 200 schuites un musturu preeksch wiswifadahm drehbehm un lihds 400 musturu preeksch balt- un raib-brudeereschanas, ehlereschanas u. t. pr.

aprahtus par wisadahm drehbju-mohdehm, par weechu preeksch seeweeschem, meitenehm un sehneem, tāpat ari par wihreeschu weechu, gultas-brahnahm un galb-auteem, ari pilnigas sinas, padohmi un preekschraksti tan atrohnašs par wiswifadeem rohkas-darbeem, tā: raib- un balt-brudeerescham, špizu, duršcham mulē, batistē un tilē, fšuhichanas- un špizu-darbeem, felt- un fudrab-filtescham, pi-nimeem zaur tili u. t. j. pr.; — beidsoht ari tanis atrohnam apraksti un sinas par drehbju-mohdehm. Gada-gahjumā isnahlojchee 12 peelikumi šatur lihds 200 schuites un musturu preeksch wiswifadahm drehbehm un lihds 400 musturu preeksch balt- un raib-brudeereschanas, ehlereschanas u. t. pr.

Laikraksts „Modenwelt“ maffā par seerendelgadū tikai 75 kap.

Apstallejams Ferd. Besthorn'a grahmatu-bohdēs Jelgawā un Kuldigā.

Jaunā gada-gahjuma pirmis nummurs jau isnahzjis un turpat dabunams.

Wifās grahmatu-bohdēs dabunama:

Mahzibas grahmata

Latweeschu

behrnu-fanehmejahm

ar daudš peelikumeem

pahrlabota, pawairota un no jauna šaraktita

L. v. Dieterich,

Latweeschu draugu beebra, daktera un Jumpraweeschu-muišchas šimta luga.

Dhtra druka.

(Ar 18 bildehm.)

Maffā 1 rub. 50 kap. f.

Schi grahmata ir, pehz tam kād pirmis isdewums bij ispierts, no zeen. šaraktitaja luga pehz ta stahwolia, lahdu tagad behrnu-fanemšchanas sinaschana eekem, paleeknata un pahrlabota, un tadeht grahmatašs šatures gandrifs us pufš pawairojees. Kad nu wehl to eeskata, ka šaraktitaja luga no winam no isdeweja peenahzigo gohda-mafku nau peenehmis, bet us jawu labumu neluhstodams no gohda-maffas attejees, lai til scho grahmata, kas ir pehz tautas labuma ween rakstita, waretu wairaf pe-eijamū darist, ari isdewejs ir 18 bilbes igatawoht lizis, kas pee raksta pilnigas šapra-šchanas ir gauscham watjadīgās, un kas grahmatašs labam šaturam war lihdsi stah-tees, tāpat tee „Kurmes gubernas awiſes Nr. 49“ un „Rigische Zeitung Nr. 140, no Dr. Bohrt rakstitee usteilšchanas raksti palihdschēs, ka ne til ween pagastu waldbibas eegahdatu scho jaunato isdewumu preeksch šawahm wezmahtehm, bet ari jaimneezehm buhtu eewehlams, schai grahmatai ka nitzamam un pašahwigan padohma dwejam, dšihwes swarigalajōs břihschōs, šawas mahjas durwis atwehrt un apšweizinat.

Stohlas-behrni

atrohn laipnigu usnemšcham ar un bes kos-tes Jelgawā, Katrihnes-eelā Nr. 2, pee břihslermeistera R. Bluhm'a.

Stohlas-behrni

atrohn laipnu usnemšcham kohrteli un kostē, ar labu usraudšicham pee fšohlas-dar-beem, Jelgawā, leelajā eelā Nr. 25, pretim real-fšohlai, sehta, leelajā ehbergti, weenu trepi us augšchu, pa freiso rohtu.

Turpat ari teel peenenti behrni, kas wehl nau fšohlas apmeklesch, un teel gruntigi mahziti wahzisti, kreewiski un franziſki.

W. Kolberg.

Pensioneri

atrohn laipnu usnemšcham Jelgawā, fših-wer-eelā Nr. 39, pee Grandau fundes.

Stohlas-behrni,

kuri Jelgawās fšohlas apmekle, teel pee-nenti kohrteli un kostē šalajā eelā Nr. 24A, kur mahjās teel pa kreewiski runahts.

A. Pawlow's.

Stohlas-behrni,

kas Jelgawās fšohlas apmekle, atrohnt kohrteli pee Annas-basnizas swana, basni-gas dahrjā Nr. 1.

Weitenes

teel peenemtas mahzitees wifadus šmalšus rohkas-darbus, freklus un kleites taitst, wahzisti rakstitt un laſit pee waktmeistera Peterfohn'a, Jelgawā, leel. eelā Nr. 36, augšchā.

Behrni,

kas Jelgawās fšohlas apmekle, war labu kohrteli dabuht Jelgawā, dihsa-eelā Nr. 16, pee Meisei kosēs, 1 trepi augšchā.

R. Urtig'a apgahdeena ir isnahlu-šchās un wina grahmatu-bohdē, Seepajā, pee wezā turgus-platšchā, ka ari šitās grah-matu-bohdēs dabujamas šchahdas jaunās grahmatašs:

- 1) Rikena spreedumi jeb jaunu seeweeschu istureschanašs, no Sable (kohrti jauks-stahstōs); maffā 40 kap.
2) Tumšbas darbs no B—s; maffā 15 kap.

Beec Ferd. Besthorn'a Jelgawā un Kuldigā dabujamas šchahdas it jaunās grahmatašs:

- Zeems un fabrika. 20 kap.
Zju-preeksch. 15 kap.
Pakrehstā. 15 kap.

Wifās trihs schijs grahmatašs ir šaraktitas no zeen. laštajeem jau šen pašstamā wezā Gaujenes mahzitaja Ludwig Heer-wagen'a, un tā wifš šiti wina raksti, tā ari šchee teem pašneegs deewšgan mah-žibu un mihtu laika-lawekli pawalās břihschōs.

Wifās grahmatu-bohdēs dabunamas:

Zeta wadons

preeksch

wehstulu rakstischanas.

(Dhtra pahrraudšita druka.)

Maffā 60 kap.

Breeksch refruscheem,

kohrti laba un teizama rohkas-grahmata un berigs palihgš preeksch kreewu wa-lodas ahtras eemahzischanašs:

СЛОВАРЬ

УПОТРЕБИТЕЛЬНЪЙШИХЪ СЛОВЪ И ВЫРАЖЕНІЙ

въ русскомъ и латышскомъ языкахъ.

Wairaf leetojamū

wahrdū un isteikumu krahjums kreewu un Latweeschu walodā.

СОСТАВИТЕЛЬ

ДИМИТРИЙ МЕВЕСЪ,

Старшій учитель Рижской Городской Гимназіи.

Maffā 30 kap.

Sultans Solimans.

Maffā 15 kap.